

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gid., za pol leta 1 gid., za četr leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Celjsko vprašanje v minister-ski krizi.

Končano. Koalicija v razvalinah. Razsodni ljudje so kar sprva dvomili o koaliciji, o trozvezi z nasprotnimi načeli, ktere bi imela zakrivati vsaka stranka. Že to je jako dvomljivo za značaj vlade, če se morajo v stran, v kot in spat potisniti načela, ker velja potem vladati brez načela, brez prepričanja. Vendar so se koalicija in nje posebno nemško-liberalni pristaši toliko širokoustili o znamenitih reformah koalicije, da so res marsikoga preslepili. Pritrjamo, da so besede, kazensko pravo, civilni red, davčna reforma, volilna reforma, gotovo doneče besede, a samo besede, ki so zbobnele v svoj nič pri prvem vetrecu, ki je privedel od celjskega vprašanja. Vsekako je zanimivo celjsko vprašanje, ali vsaj značilno, ker nam ono kaže vso koalicijo v njeni pravi luči. Začnimo od začetka. Že prejšnja vlada je obljubila glede na neovržne dokaze o potrebi slovenskih vspelednic, dati nam te vspelednice in nemška levica takrat ni imela nič proti temu, samo rajši bi nam privoščila posebno nižjo gimnazijo in tako se je izrazilo potem tudi levičarsko glasilo „Neue freie Presse“. Staro vlado je odpihnil zgodovinski veter. Slovenski poslanci so ostali pri svoji zahtevi, katero jim je vlada morala zajamčiti, če je hotela njih podporo, ki je bila tem več vredna, ker je med slovenskimi poslanci tudi grof Hohenwart.

Vlada je priznala našo zahtevo in tudi levičarji. In zdaj so se oglasili nemški nacionalci zagrizenci in kar je tem bolj smešno izvankoaliranci, in so zagnali cimberski in tevtonski hrušč o nemški lažiposesti. Nemški levičarji v svojem

vzornem liberalizmu in v svoji neomajni značajnosti so se jeli bati za svoje poslanstvo, in kar čez noč na vrat na nos so trobili z nekoaliranci v vandalski rog proti celjski gimnaziji. Svet je zmajeval glave nad to koalirano slučajnostjo, drugi so se pa smijali. Naposled so levičarji širokoustno izjavili, da zapustijo koalicijo, če se Slovencem dajo slovenske vspelednice v Celji. Čujmo, kako moško, kako koalirano-liberalno-značajno so to storili. V šolskih zadevah je bil referent levičar dr. Beer, mož razumen, resen, stvaren in tudi pravičen. On sam se je izrekel za slovenske paralelke, no in potem pa je pri glasovanju proti glasoval in po priliki tako le svoje glasovanje utemeljil. „Jaz sem prepričan o pravičnosti in potrebnosti slovenske zahteve. A moji solevičarji so proti tej zahtevi, zato tudi jaz ne smem biti za celjske vspelednice, ampak moram tuliti kot volk med svojimi sovolki levičarji . . .“

Toliko pravičnosti in pravednosti ima v sebi nemško-liberalstvo. No naše vspelednice so se kljub protivju levičarjev dovnem v budgetnem odseku, in zato se je nadejati, če se spravi pod streho državni budget ali proračun, tedaj tudi naše vspelednice pridejo pod krov.

Vendar se nam je ozreti še nekoliko na razmere zdaj že zgodovinske koalicije. Nemški levičarji so se koaliciji pridružili samo, da bi ropali in pustošili pravice neliberalnih sodržavljanov v svojo korist.

Koalicija se jim je zdela pripravna krinka, ali če hočete kalna voda, v kateri so se nadjali lahko in dobro ribiti. Pred vsem so znali za svoje članove poloviti vsa boljša osobna mesta.

Vedno so iznašli kako zvijačo, da so zgago delali, potem so pa vedno konservativce dolžili, da podirajo koalicijo. Znano je, kako pravici protivno so se obnašali levičarji o priliki primorskih dvojezičnih napisov kot zavezniki lahonski. Pomagali so Lahom razvpiti to malenkostno napisno, da si povsem pravično, vprašanje, kakor so razvpili celjsko vprašanje za namene škodoželjne agitacije. Vse reforme osobito, davčno in volilno reformo so hoteli izkoristiti samo za se, a pravica se je maščevala nad njimi in jih vrgla iz koalicije kakor izvrže morje iz sebe neljubo stvar.

Pa če drugega ne, eno dobro je imela koalicija. Mislilo se je že, da se je nekdanja znana sebična, lažiliberalna stranka poboljšala, da se je naučila tekom mnogih desetletij prenašati pravico — če se tudi komu drugemu godi, recimo Slovanu, a koalicija nam je dala dokaz, da je levica ostala zagrizena sebičnica in sovražnica pravičnosti in pravednosti napram slovenskemu državljanškemu življu.

Pokazalo se je, da ne more biti v Avstriji zaveznica levica, nobena vlada, ktera hoče hoditi po edini pravi in rešilni poti, po poti pravičnosti proti vsem narodom države.

Pa tudi nemški narod sam se s studom obrača od levičarjev-lažiliberalcev. V osrčju Nemštva na Dunaji, jo je zavrglo dunajsko zavedno in pravedno ljudstvo, zavračajo nemško ljudstvo po vseh kronovinah, kot zastarelo, in samo sebe preživelo stranko, ktera nosi zlate besede na jeziku, a golo sebičnost in krivičnost v srci.

LISTEK.

Črtica iz pôtnega dnevnika.

„ — — — Dremljimo, dremljimo!“ . . .

„Oprostite gospod, to je nemogoče. Ta narod naj propade, kakor ste trdili! Ta narod, ki se je klanjal, ki je roboval stoletja in stoletja brezčutnim, lakomnim in krutim tujcem, robuje naj še tudi v prihodnje! . . . Ne, ne . . . Ta narod bode vstal, bode se dvignil na častno stopinjo mej drugimi narodi. Saj to pač zasluži radi svoje kreposti, neokuženosti, nadarjenosti. . .“

„Hm, hm. . . Tako sodite vi, — vi idealist. A mi, ki sodimo trezno, ki motrimo vso stvar brez predsodkov, no, mi smo družega mnenja. Pravim, temu narodu za par stoletij ne bo sledu. Potopil se bode v silnih valovih, ki pluskajo krog njega. . . Dá, dá, ko smo bili mi mlada kri, kričali smo istotako „živio narod,“ „živela Slovenija“. A to so vam neumnosti. — Pustite take bedarije. Pustite te prazne sanje o boljši prihodnosti našega ljudstva. To vas ne bo živelo, ne obogatilo. . . Vi ste idealist, kakor vidim. Toda kaj so ti vaši idealji? — Nič in zopet nič! . . . Glejte ta dim, kako izginja v zraku — brez vsacega sledú! Držite ga, ako ga morete. . . To so naši idealji. Nič, vse nič. . . Torej pamet,

pamet! — A sedaj zadremljimo, zadremljimo!“

Naslani glavo v kot kupeja ter zatisne oči. —

Jaz stopim k oknu. Hladni nočni zrak mi je vel nasproti.

Hiteli smo. Jednakomerno se je gugal voz sem in tje. Luč nad mano se je gibala istotako ednakomerno.

Krog in krog se je prostirala krasna ravan. — Zdaj in zdaj se je pokazalo tik tira par drevesc. Takoj so spet izginila. . . V daljavi sem zrl lesketajoče se površje dokaj velike reke. Še dalje strani so se dvigali griči. Nad vse pa je razlivala luna svoj maneči svit. . .

„Krasno, veličastno,“ spregovorim polutiho. Kako krasna je domovina moja! In ta zemlja naj bo vekovečno last gladnih tujcev! In rod naš naj se potopi v mrju tujega nasilstva? . . . Nikdar, nikdar! Ne zamete nam tega biserja. — Še živimo, še se bójujemo!“ . . .

„Zaspimo, zaspimo,“ slišim za seboj hreščeč, zaspan glas svojega spotnika. . .

Háhá, res, spimó, spimo in dremljimo na vekov veke. Domovina našo pa si delé sovragi naši. . . In rod naš se potaplja in gine, gine. . .

Uničen sedem v kot kupeja. — — —

Vlak hiti dalje, dalje. — Tudi mi hitimo. A kam? — In kam itiš ti, domovina naša? —

Ne morem zatisniti očesa. — Tako tesno mi je pri srcu, tako težkó! . . .

Zopet stojim pri oknu. — Ravno pojema noč. Luna je že izginila. Zvezda se izgublja za zvezdo na neskončnem nebesnem svodu. . . Že se rudeče vrhovi gorá, v daljavi strlečih v sinje nebo. Solnce polagoma pripluje na azurni obok.

Pozdravljen, jasni dan!

Pozdravljen tudi ti, veliki dan narodovega probujenja in vstajenja.

Pridi skoraj, pridi skoraj! —

Hraber vojščak — vrli sin — blaga duša.

Leta 1863. umrl je danski kralj Friderik VII. in sledil mu je Kristijan IX. Zarad dežel Holštejn in Šlesvig vnela se je vojska med Danci in Nemci. Leta 1864. zmagali so Avstrijci in Prusi Dancé, ter jim vzeli navedeni vojvodini.

V vojaški bolnici na Šlesvigškem ležala sta ranjena Avstrijanec Davorin od belgijskega polka in pa vjet Danec drug poleg družega. Bila sta v boju smrtno ranjena in čutila sta bližajočo se smrt. Silno sta hrepenela, videti še svoje drage, predenj zapustita ta tužen svet. Zlasti je Danec ječal zbog neizrekljivih bolečin in zdihoval po svojima nedoraslima otrokoma,

Organizacija slovenskih delavcev po mestih.

Naj spregovori tudi „Domovina“, o tem važnem vprašanju besedo. Toda očitati se jej utegne, da se hočemo poganjati za socialno-demokratska načela, da morda želimo, da bi se tudi slovenski delavci tako organizovali, kakor se organizujejo delavci po velikih mestih, in da bi se znabiti tudi naši slovenski delavci poganjali za neizvedljiva načela. Kaj še! Mi imamo vse nekaj drugega pred očmi. Da govorimo o potrebi organizacije slovenskih delavcev po mestih, ne mislimo pri tem na „narodne“ delavce, dninarje in enake vrste še neizobražene ljudi; tudi ne mislimo delavcev po naših majhnih mestih. Mi le želimo, da bi se slovenski delavci organizovali po velikih mestih, kakoršna so: Gradec, Maribor, Celje, Celovec, Beljak, Gorica, Trst i. t. d. V nekaterih teh krajih je namreč že storjen korak v tej zadevi. V Trstu in Gorici imajo slovenski delavci že veliko let svoja društva, v Mariboru še le nekaj mesecev, v Gradcu še manj časa, drugod še nič. Pod imenom „slovenski delavci“ pa tukaj umemo sploh naše ljudi, ki so po naših potujčenih mestih v raznih službah. Vsi ti naši ljudje niso ravno „delavci“ v ožjem pomenu besede, ampak „delavci v širjem pomenu besed“. Niso vsi visoki uradniki ali odvetniki ali trgovci itd., oni so največ ali nižje vrste uradniki ali v mnogovrstnih poštenih in dostojnih službah stoječi Slovenci. Takih Slovencev je pa n. pr. že v Gradcu nebroj, a jih je tudi po drugih pomembnih mestih veliko. Pa v teh mestih je veliko tudi višje slovenske inteligence, tudi več imovitih ljudi je vmes. V Gradcu bi bili ti naši ljudje že kdaj lahko osnovali močno čitalnico ali celo več drugih slovenskih društev, ako se ne bi bili bali prehudih graških Nemcev. Čez veliko let so se v Gradcu vendar drugi Slovenci ohrabрили in ustanovili svoje društvo „Edinost“, o katerem je želeti, da bi se krepko držalo in čvrsto razvijalo. Mi Slovenci, ko smo povsodi prezirani, od Nemcev sovraženi, od vlade ne podpirani, ne moremo, ker nismo imoviti, nikakor drugače kazati svoje naifnosti, in te same nikakor drugače ne braniti, kakor edino le s tem, da se združujemo v društvih in zadrugah. Graški in mariborski Slovenci, katerih je povsodi vse polno, se pred svetom nikakor ne morejo pokazati drugače, kakor če so organizovani v društvih. Ako so raztreseni, zgubijo se kakor zgubljeni sin in zbegana ovca.

V takih mestih tudi ne moremo rabiti Slovenci svojega jezika, ne moremo kramljati v mili svoji materinščini, ne moremo se shajati s svojimi rojaki, ako nimamo svojih društev, bodisi bralnih, pevskih, podpornih društev ali malih denarnih in konsumnih zadrug itd. Zato hvalimo pred vsem osnovano pevsko društvo v Gradcu,

sinu in hčerki, kterima je umrla mati malo dni pred vojsko. Revščina in usoda svojih neoskrbljenih otrok prizadevali so mu mnogo srčnih ran, skrbi in misli. — Tudi Štajerc, Davorin, nekdanji tako vesel in čil sin domačih planin, hrepenel je po svoji materi, katera je kot vdova po umrlem možu, oskrbovala prelepo gospodarstvo, fužine. Bil je njen edini sin. Ko si je bil svest, da mile domovine ne bode več videl, želel si je, še saj enkrat videti svojo drago mater. Po nekem prijatelju naznani materi svoj žalosten položaj je prosil, da ga obišče v kratkem.

Nekoliko dni potem pripoveduje Danec o žalostnem položaju svojih ljubih zapuščenih otročičev. Solze se mu vderó, ter mu močijo blede lica, a on zre ves zamišljen v božje razpelo, viseče na nasprotni steni. V tem trenutku se odpró sobna vrata.

Strežaj bolnice stopi rahlim korakom z dvema majhnima otročičema v bolnišnico. Bistro oko nedolžnih otrok takoj opazi ljubljenega očeta. S sklikom: „ata! ata!“ hitita k smrtnej postelji. Oče pozabivši grozne bolesti, sklone se nekoliko po koncu, ter ju objame in strastno pritiska na svoje od nezmerljivih ran boleče srce. „Oj draga moja, edino veselje moje na tem svetu,“ pravi. „V kakem žalostnem stanu vaji moram objeti? Bodita stanovitna v dobrem, ne pozabita prelepih naukov svoje prerano umrle matere in spol-

o katerem želimo, da bi privabilo veliko, veliko Slovencev k sebi, in želimo, da bi se v Gradcu, kjer je silno veliko Slovencev skritih, še več raznovrstnih društev osnovalo, da bi se tudi ta društva pogostoma glasila, in ne samo dijaška društva. — Enako je „Domovina“ z veseljem pozdravila ustanovitev mariborskega delavskega bralnega in pevskega društva. Za izobraženje in društveno življenje v Mariboru sama čitalnica že z davna ni več zadostovala, kakor n. pr. tudi v Celju sama čitalnica za vse različne Slovence, osobito za srednji in nižji slovenski stan ne zadostuje. Res so čitalnice, ako imajo le prilične prostore, prav primerne za prvo slovensko inteligenco. Ali od kar je slovenski duh prešinil že skoro ves slovenski narod, imamo Slovenci z ozirom na omiko, stan, imetje in stopinjo v človeški družbi tudi narodnjake v nižjih slojevih svojih. Ti naši rojaki sicer niso „delavci“ navadne vrste, kakor smo že poudarjali, vendar so vrli, primeroma dokaj izobraženi delavci v širšem pomenu besede, večkrat tudi duševni delavci. Ti ljudje so postali baš vsled svoje precejšnje izobraženosti vrli narodnjaki in za nje je živa potreba, da imajo svoja društva. Narodnjaki slovenski, združeni v teh društvih, branili bodo prav dobro naše slovensko ime, naš materinski jezik. Zato izrekamo toplo hvalo osnovelem in voditeljem novih slovenskih društev v Gradcu in Mariboru, in želimo, da bi se tudi v Celju, Celovcu in Beljaku še osnovala taka društva.

Le snujmo Slovenci društva in zadruge, izdajajmo knjige in časnike, podpirajmo to in ono složno in prijateljsko; kajti Slovenci bomo samo to imeli, kar si bomo vstvarili sami.

Celjske novice.

(Shod zaupnih mož) dne 23. t. m. v Celju, sklenil je po poročilu državnega poslanca g. M. Vošnjaka o sedanjem stanju notranje politike, naslednjo zahvalo: „Danes v Celju mnogobrojno zbrani zaupni možje slovenski, iz vseh stanov, izrekajo najtoplejšo zahvalo za ugodno rešitev vprašanja celjske slovenske gimnazije v proračunskem odseku, v prvi vrsti našem gospodu državnemu poslancu M. Vošnjaku, ki je od kraja do konca se vztrajno trudil za to prevažno kulturno ustanovo za štajerske Slovence; nadalje eksc. grofu Hohenwartu, eksc. vit. Madeyskem u, knezu Alfredu Windischgrätzu in vsem poslanskim skupinam in posameznim poslancem, ki so se potegovali za celjsko slovensko gimnazijo, — in prosijo še za nadaljno podporo slovenskemu narodu na Štajerskem za njegov obstanek potrebnih naprav.

(Okrajni zastop celjski) imel je v torek 18. t. m. skupno sejo, katera glavna točka je bila odobrenje računskega sklepa za leto 1894. Računski sklep kaže dohodkov 44.758 gld. 54½ kr., izdatkov pa 43.838 gld. 70½ kr., tako, da je pre-

bitka ostalo 919 gld. 84 kr. Največji zneski, ki so se plačali so: šolska doklada 10.300 gld. 01 kr., za posip na ceste 10.425 gld. 37 kr., za mostove, rante itd. 2010 gld. 92 kr., za železnico Celje-Velenje 3. rok 4000 gld., plače cestnikom 3073 gld. 56 kr., za urejevanje Savinje 3000 gld. itd. — Občini Škofjaves dovoli se vzeti za poravnane stroškov zgradbe nove šole v Vojniku 10.000 gld., občini Višnjaves pa 1000 gld. — Za sirotinski fond, katerega zbira za uboge otroke deželni odbor povodom petdesetletnice Njega veličastva cesarja dovoli se 100 gld. Pri razpravi zaradi opustitve ene občinske ceste v Grižah, nastal je pa, kakor na drugem mestu poročamo, razdor med Slovenci in Nemci, na kar so jo slednji pobrisali od seje. Seja na to ni bila sklepna, in se je morala pretrgati. — Pri tej priliki moramo resno opomniti ude okrajnega zastopa, da pridejo vsakokrat zanesljivo točno in vsi k sejam. Seje so na leto leto po 2krat, k večjemu 3krat; toraj si vže mora vsak ud okrajnega zastopa vzeti tisto malo časa, da k tem par sejam pride, da se ne bo očitavalo, da slovenski okrajni zastopniki prihajajo nemarno k sejam.

(„Ne razumimo nič slovenski“). V torek 18. t. m. imel je okrajni zastop celjski skupno sejo, pri kateri so začeli celjski „Nemci“ čudno rogoviliti. Koj v začetku, ko je predlagal g. Fran Roblek v imenu računskih pregledovalcev, naj se računski sklep odobri, začeli so vpiti: „Ne razumimo, naj se nam pove nemški!“ G. dr. Filipič je na to čisto prav omenil: „Ni treba“. Kajti vsi ti Nemci govoriijo v svojih trgovinah in poslih slovenski tako gladko, da je kaj. Mnogo njih v mladosti še nemški ni znalo, kakor na primer „značajni“ mož dr. Kovatschitsch, ali pa Balantov Lojzek in drugi. Če se pride v štacuno teh gospodov, nikoli še niso rekli, da ne razumijo slovenski; vsaj vedo, da brez znanja slovenščine, tem večinoma prav trebušatim gospodom ne bi bil trebušček tako lepo okrogel postal, ampak bi njim pajek kaj pridno notri pajčevine predel. Čisto po nepotrebnem povedalo se njim je torej to, kar so prav dobro slovenski razumeli, še nemški. Zdej se na enkrat dvigne trgovec Traun ter stavi predlog, da se morajo računi okrajnega zastopa zanaprej voditi in spisovati nemški; kajti kak butast Celjan bi prišel kje račune ogledavat, ko so isti skoz 14 dni na pregled, pa jih ne bi mogel razumeti; te nove slovenščine namreč ni mogoče razumeti; in nemščina je v Avstriji tako rekoč državni jezik, torej zanaprej le vse nemški! Res nečuvna drznost! G. dr. Sernec počil je tega celjskega modrijana takoj, da je slovenščina samo ena in ista, ki se rabi v šolah uradih in v kateri se tudi občuje z ljudstvom. Če pa gospodje ne razumejo slovenščine, bode se vže skrbelo, da se prihodnjic izvolijo za računске pregledovalce taki možje, kateri jih bodo razumeli. Na to se dvigne še g. dr. Dečko ter

sveti. In mati, — ali zdaj umerjem, ali nekoliko pozneje, ni tako velik razloček. Jaz moram odpotovati in moj revni sosed z menoj. Polajšalo bi mi odhod in bila mi edina tolažba, edino veselje, ako vzamete ta dva revna otročiča za svoja — in nadomestila me bodeta.“

Onemogel zgrudi se na vzglavje.

Nesrečna mati utaji siloma svoj jok, stisne mu roki, ter stopi k postelji Danca.

„Prijatelj,“ mu veli, „ne skrbite za svoja otročiča, — odzdaj sta moja. Skrbela bom zanje, in je varovala, kakor najdražji zaklad.“

Težkoranjani oče zbog slabosti ni besedice spregovoril. Pa blagi ženi zadostoval je neizrečeno hvaležen pogled; razumela ga je. — Vidi se poslednji smeh na ustnih, zadnji globoki dih — in vojščak je končal življenja pot.

Nekoliko dni po tem, sedela je mati zopet pri postelji svojega sina, imajoča usinovljenca pri sebi.

Nenadoma se sin vsede v postelji in pravi: „Mati, ljuba mati, vzemite me seboj domov! Tukaj nočem biti pokopan!“ —

Bile so njegove zadnje besede. —

Dva dni pozneje pelje se mati na Štajersko. Spremljala sta jo otroka umrlega Danca, ki sta se je že zelo privadila. V prosti krsti peljali pa so se tudi ostanki umrlega sina.

nujta vestno dolžnosti svojega stanú vse čase svojega življenja. Čutim, da je z menoj pri kraju. Molita in prosita preljubega Boga, da vaji ne zavže. Spolnujta zvesto njegove zapovedi; prosita ga pomoči, in on vaju bo uslišal.“ Zdej umolkne, — slabost ga je prevzela. —

Štajerc gleda z miim obrazom ta žalosten — vesel prizor svojega sotrpina in s tem bolj čuti odsotnost svoje drage matere. — Zopet se duri odpró, brez da bi bil kdo opazil. Milodoneči glas: Davorin! Davorin! zdrami tega in predenj se je prav zavedel, bila je že mati pri njem. Molče se gledata. Kako je skrbna mati pretakala solze, videvša edinega sina tako bledega in ves upadlega lica. Vióla pa je tudi otročiča pri drugej postelji, — videla je tudi veselje in bolečine nesrečnega očeta. Spoznala pa je tudi položaj uboge družine. Zbog srčne britkosti izgovori z zamolkim glason: „O materino srce, ranjeno s sedmerimi meči sv. mati Marija, prosi za mojega sina. Obljubi ti, da, ako moj sin okreva, hočem iz hvaležnosti skrbeti za ta dva otročiča, kakor da sta moja lastna otroka.“ —

Njeni sin je slišal avno storjeno obljubo svoje matere. Skloni se, kolikor so mu bolečine dopuščale, po konci prijema svojo mater za roko, ter veli s slabim glasom: Ne žalujte mati, meni ni pomoči. Čutim, da je z menoj konec. Ljubi Bog tako hoče in njegovi sklepi nam naj bodo

njim dobro posveti, rekoč, nemški Celjani se zelo motijo, če mislijo, da bodo z nami Slovenci svoje burke uganjali. Ko so imeli Nemci večino v okrajnem zastopu, niso se na slovenščino nič ozirali, vse je bilo samo nemško. V mestu Celju, kjer imajo ti Nemci še večino, prezirajo slovenščino v vsem uradovanju popolnoma, če ravno je v Celju prav mnogo Slovencev, ter plačujejo ti jako velik del občinskih doklad. Slovenski odbor daje pa udom nemške stranke nemška vabila k sejam, nemške zapisnike, nemške proračune in računске sklepe. Ima tedaj več ozira na Nemce, kakor je kedaj kje nemška stranka ga imela proti Slovincem. Če pa vsled te uljudnosti Slovencev, mislijo Nemci, da smejo s takimi predlogi priti, ki imajo edino namen Slovence dražiti, mora se njim pa odločno odgovoriti enkrat za vselej: „Nikoli!“ Če je besedičil g. Traun o novoslovenščini in nje nerazumljivosti, kaže to pač, da se je mož lotil govoriti o stvari, o kateri razumi toliko, kakor zajec o bobnu. Predlaga torej, da se predlog g. Trauna zavrže. G. dr. Schurbi je na to razlagal, da so celjski Nemci vse drugi tiči, tako, da za nje ne veljajo tiste postave; zatoraj je čisto naravno, če oni slovenščine v mestni upravi ne trpé; nasprotno pa se mora tam, kjer imajo Slovenci večino, vedno peči za Nemce čisto posebno pečenko, če ne, pa bodo vže vedeli, kaj naj storé. Slovenska večina okrajnega zastopa zavrgla je potem predlog Traunov. — „Nemci“ bili so pa ta dan posebno srboriti. Nič njim ni bilo prav; komaj je kateri Slovenec slovensko spregovoril, takoj so vpili: Nič ne razumimo; nemški, nemški! Ko je o zadevi ceste v Grižah, zaradi katere se prepirajo občina Griže in premogokopi, govoril gospod Baš slovenski, vpili so zopet, „nemški!“ G. Baš vstane, ter začne uljudno: Hočem se ozirati na željo gospodov... Kaj „hočem“, moraš! vpili so Nemci. G. dr. Dečko razjarjen: „koga?“ „Moraš?“ Na kar se Celjani dvignejo, rekoč, če je tako, če se tako malo na Nemce ozira, pa gremo.“ In šli so; z Bogom! — Pokazalo se je pri tem zopet jasno, da Celjani niso ljudje, kakor drugi omikani ljudje, da ne razumijo, če se uljudno z njimi postopa. Slovenci so — pač po nepotrebnem — govorili slovenski in potem isto za Celjane nemški, in koj je Celjanom zrastel greben, češ, to je „prokleta dolžnost“ teh Slovencev, da če kateri trebušak celjski blekne: „Nemški govorite!“ mora Slovenec takoj kot pokoren sluga ubogati in govoriti nemški. Nemci, če tudi znajo slovenski, niso nikoli zinili besede slovenske. Čemu torej Slovenci tako komedijo Nemcem na ljubo uganjajo? Nemci govorijo samo nemški, dobro! Slovenci pa naj store enako, ter govore samo slovenski in mirna Bosna!

(Dobre pitne vode nam dajte). Marsikater tujec se je že pritoževal, da v Celji ni dobre pitne vode. Mi smo vedno zagovarjali proti takim pritožbam mestno upravo in dokazovali, da voda vendar ni tako slaba, kakor se v prvem hipu misli. To storili smo, ker nismo hoteli škodovati ugledu mesta, ki je kot letovišče še precej priljubljeno in ker nam je gotovo več na razvitku lepega slovenskega Celja, kakor vsim nemškutarskim kričačem, ki danes zvonec nosijo ter se domišljavo in bahato smatrajo za lastnike tega lepega slovenskega raja. Mislili pa smo tudi, da pride vendar čas, ko bode jeden mestnih odborikov sprožil misel, da je treba kaj vkreniti, da dobimo dobro pitno vodo. Čakali pa smo zastoj. Še do danes se mestna uprava ni toliko stregnila, da bi videla, da tako ne more iti naprej. Na eni strani tisočake proč, za stvari, ki nimajo nobenega pomena, na drugi pa ne skrbeti za najpotrebnejše, to je, dobro pitno vodo. Voda, katero dajo celjski vodnjaki — smrdi posebno v jutro — po človeških odpadkih in plesnobi, če pa jo pustiš čez noč stati v steklenici, se pač ne bodeš več odločil kdaj piti jo. Tako mestno gospodarstvo je že pod ničlo in je le vprašanje časa, da bode ljudstvo zahtevalo od mestnega zastopa še kaj drugega, kakor zabavljanje in naganjanje Slovincem. Vsako mesto ima že vodovod, da, mnogo trgov in vasi je oskrbljeno s to, že od Rimcev tako čislano napravo, celo Celje imelo je že pred več ko 1000 leti vodovod, a danes zajemamo iz vodnjakov vodo, krog katerih je zemlja popolno napojena z različnimi fekalijami.

— Tukaj pokažite mestni očetje, da imate srce za Celje! Če ste mogli lahko 50.000 gold. proč vreči pri nakupu Gugenmosove hiše, bodele tudi kako skrbeli, da dobimo vodovod. Kričati in zabavljati na vse kar je slovensko, če tudi je pošteno — to ni dokaz dobre mestne uprave. O tem govorili bodemo še tudi na drugem mestu, da se spoznajo odnošaji v Celji.

(Vabilo k ljudski veselici), katero prirede celjska narodna društva, v nedeljo dne 7. julija 1895. v Vojniku. — Vspored: 1. Ob polu 2. uri popoldne odhod iz Celja. 2. Ob polu 3. uri zbiranje društev v Škofjivasi pri g. Koželju. 3. Ob 3. uri odhod iz Škofjevasi v Vojnik s spremstvom godbe. 4. Ob uri ljudska veselica v Paradeški pri Vojniku s petjem, tamburanjem, telovadbo, keglanjem, plesom in raznimi drugimi igrami. 5. Ob polu 9. uri zvečer umetalni ogenj. — Pri ljudski veselici sodelujejo: celjska društva, vojniški tamburaši in pevci ter godba iz Podčetrka. — Vstopnina prosta. — V slučaju neugodnega vremena dne 7. julija, priredi se veselica prihodnjo nedeljo, dne 14. julija.

(Dr. Foregger) se že pripravlja za nove volitve, ker pričakuje da bode državni zbor razpuščen. V tem silno kritičnem trenutku je predlagal, da bi se smelo v državnem zboru edino nemško govoriti. Ubogi Foregger! Ubogali ga bodo le Nemci in Slovenci; Čehi in drugi Slovani gotovo ne, še Italijani mu ne bodo pritrjevali. S tem je Foregger le svojim volilcem in vladi vstregel, pa kljub temu se bode njegov sedež državnozbornski pri vsaki novi volitvi majal, kakor Ljubljana med potresi.

(Poslanec Klun) je v proračunskem odboru o celjski gimnaziji med drugim poudarjal: „Vsi trezni Nemci se sedaj šalijo z velikim strahom, v katerega so nemški nacionalci s celjskim vprašanjem spravili združeno levico, ki je podobna onemu možu, kateri je moral pred odločno svojo ženo bežati pod mizo in je odgovoril prijatelju, čudečemu se, da ga najde pod mizo: Jaz sem gospodar v hiši in morem biti, kjer hočem, tudi pod mizo! (Steinwender: In primera? Odločna žena ste Vi) nemški nacionalci. Obžalujem, da učna uprava že pred leti ni tega ukrenila; prepričala bi bila vedno rastočo agitacijo in odstranila nevarnost za obstanek koalicije. Vprašanje samo na sebi je malenkostno, in ko je gospod predgovornik naglašal, da Evropa nestrpno pričakuje rešitve tega vprašanja, gotovo tega ni mislil resno in je govoril le v hiperboli. Le umetno so to vprašanje naredili politično pomenljivo in utegne imeti resne posledice, ako koalirane stranke temu vprašanju ne slečejo političnega ogrinjala in ga pokažejo v pravi luči. Kdor torej v srcu želi slovenskemu prebivalstvu južne Štajerske neobhodno potrebno učilišče, mora bitile za Celje, kajti Celje je pravo središče spodnje dežele, tu je okrožno, okrajno sodišče, okr. glavarstvo, davčni urad in okr. zastop; tu so razni denarni zavodi, središče trgovine, stanovanja za učence in učitelje, učni pripomočki, višja gimnazija, na kateri morejo nižjegimnazijci nadaljevati svoje nauke, ne da bi jim treba bilo v druge razmere, v drug kraj. Nemška višja gimnazija bi vsled tega prav nič ne trpela, nasprotno, kajti največ slovenskih učencev bi dalje obiskovalo nemško višjo gimnazijo.

(Celjski „Sokol“) bode pri vsesokolski slavnosti v Pragi dne 29. in 30. t. m. zastopan po večji deputaciji in se bodo nekateri člani udeležili tudi tekmovalne telovadbe. Da bode mogoč vkupni nastop vseh deputacij oziroma udeležencev, pozivajo se vsa sokolska društva, naj čim prej, zanesljivo naznanijo število udeležencev, tekmovalce pri telovadbi pa z imenom „Celjskemu Sokolu“, da bode mogoče pravočasno naznaniti slavnostnemu odboru v Pragi število došlih gostov. Čas vkupnega odpotovanja se bode pravočasno naznanil.

(Kako potrebna je Celju slovenska gimnazija) pokazalo se je pri zadnji seji okrajnega zastopa celjskega. Tu so Velikonemci celjski trdili, da razumejo slovensko, a pismene slovenščine ne znajo. Naj si bode stvar kakor hoče, nam je vse jedno, a to pa smemo zahtevati, da če celjski Nemci in nemškutarji zahtevajo od navadnega slovenskega kmeta in obrtnika, da zna nemški, naj bi se tudi oni prilastili malo

izobraženosti ter govorili in pisali poleg „celjske nemščine“ še drugi deželni jezik. Saj pregovor jim menda ne bode neznan: „Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš.“ Da bi pa najpriprosteji kmet mogel biti bolj izobražen, ko celjski imenitni Nемеc, to pa tudi ne more biti njih resna zahteva. Zato je pač potreba zavoda, ki bode omogočil Nemcem in nemškutarjem priučenje drugega deželnega jezika, ker potem bodo tudi nemški jezik lepše in pravilneje govorili, kakor sedaj. Pa tudi glede omike jim ne bode na škodi; kajti njih nemški listič kaže, koliko podlosti, koliko neznačajnosti, nevednosti in neresnice je v marsikaterem pisunu. Postalobode marsikoga sram, da se je pajdašil s falotstvom, ki nima primere med nobenim ljudstvom.

(„Katoliško podporno društvo v Celji“) priredilo je pod vodstvom preč. šolskih sester v okoliški šoli igrokaz „Elizabeta Turinska“. Igralo se je v korist ubogih Ljubljancev, po potresu poškodovanih. Preobširno bi bilo govoriti o vrednosti igre. Zato moramo le z veseljem konstatovati, da se je igralo tako dobro in precizno, da je človek komaj mislil, da igrajo otroci. Preč. šolske sestre pokazale so opetovano, kaj da zmorejo in kake učiteljice da so, in to pot zaslužijo največje priznanje. Vsak udeleženec ve le eno in sodba vsih je jednaka, da kaj tacega zmore le prava ljubezen do otrok. Malokateremu gledalcu ostane suho oko, ko gleda nežne otročiče, kakor angeljce kretati in izgovarjati besede, ki imajo toliki pomen. Preč. šolske sestre ustregle so s tem, ne le ubogim Ljubljancev, temuč tudi celjskim Slovincem s prireditvijo igre. Zato pa upamo, da bodemo zopet imeli priliko občudovati njih vstrajnost pri drugi igri, katero dal Bog v kratkem priredijo.

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške spremembe). Župnijo Olimlje dobil je preč. g. J. Kotnik, župnik na Muti.

(Žalec). Dne 13. t. m. vršila se je v Žalcu tombola v korist vsled potresa ponesrečenim Ljubljancev, katera je dala čistega dobička lepo svoto 140 gld. — Da pa je bilo mogoče to doseči, gre prav posebna zahvala v prvi vrsti slav. županstvu trga Žalec, gosp. Jožef Širci, kateri je blagevolje vse podjetje vodil in nadzoroval, dalje slav. odboru tega podjetja gosp. Fric Vrečerju in Rudolfu Senici, ter blagemu gosp. Hausenbichlerji, kateri je dobrovoljno prepustil vse svoje velike prostore v porabo. Ne bilo bi pa mogoče izkazati tako lepega dobička, ko bi ne bili blagosrčni dobrotniki pripomogli s tem, da so dobitke za tombolo velikodušno darovali. Gospodje Juri knez Salm Reiferscheid, grof Artur Sermage, baron Puthon, Vladimir plem. Beck, nadalje gospodje, Hans Jeschovnik, Janez Moric Sonnenberg, A. J. Schütz, J. Wesely in drugi. Posebno pa so se zopet vrli Žalčani pokazali prave dobrotnike ubogih nedolžno trpečih svojih bratov. Že poprej so skupaj zložili in odposlali 100 gld., in sedaj pa so zopet z dobrodelnimi rokami darovali lepe dobitke za tombolo. Omeniti moramo posebno blagorodno gospo Fani Bergman, gospode Janeza Hausenbichlerja, Franc Robleka, Jakob Janiča, Vincenc Janiča, Simon Kukeca, Adalbert Globočnika, A. Geissa, čast. g. Koren, župnika, Fric Vrečerja, Jožefa Žigan, Rudolfa Senica, Franc Viranta, Janez Vidmaierja, Franc Nidorferja, naj bode vsim prisrčna hvala izrečena. Tombola pri kateri je svirala šmarska godba in je slav. pevski zbor „Slov. kat. delavskega društva“ svoje sodelovanje radovoljno privolil, bila je obiskana od več kot 500 ljudi, in se je vršila v najboljem redu. Podjetje se je obneslo prav pohvalno, ter je poslalo županstvo Žalec magistratu ljubljanskemu v razdeljenje ubogim ponesrečenim sobratom 240 gld. Naj bode za vse in za vsako reč, vsem in vsakemu, kateri se je na ta ali oni način vdeležil te prav človeško bratovske ljubezni do bližnjega izrečena najsrčnejša in najtoplejša zahvala.

(Iz Vojnika). Kdo bi si bil mislil, da bo Vojnik prvi trg v Savinski dolini, ki bo imel svoje tamburaše. In vendar je tako! Domo rodna reč lepo napreduje. „Slovan gre na dan“ tudi tu! — Neutrudno delavnemu g. Ljud. Ura-tariču posrečilo se je v kratkem času nakupit,

tamburice ter ustvariti tako rekoč iz nič potrebno igralno osobje. Da trdna volja vse pre maga, pokazalo se je zopet tu. V kratkem času treh mesecev izuril je g. Uratarič svojo kapelo, (same začetnike v godbi in glasbi) tako, da je 9. junija t. l. že prvokrat javno nastopila. Radovedni smo bili, kako se bodo prvenci obnesli, ko so stopili v lepih rudečih čepicah na oder; bali smo se posebno za ljubeznive naše gospodične. A pogumno nastopile so tudi one. Takoj po prvih udarcih uvideli smo, da bodo rešili čast jugoslovanske godbe ne le vodja, ampak tudi vsak posamezen igravec. Zamaknjeni sledili smo udarcu za udarcem in ko je odmel zadnji, zaorel je po celi dvorani pretresljiv „živio“ in veselega ploskanja ni bilo konca prej, da so nam ponovili vsak komad po dva ali trikrat. Ko so utihnili, oglasili so se pevci in pevke iz bližnje Novocerkev (12 po številu) ter nas s svojimi lepimi čistimi glasovi razveseljevali.

(Priatelj nam poroča.) Nedavno pelje me pot skozi Rimske toplice in Šmarjeto, ko so ravno otroci šli iz šole. Eden pa kakor drugi, ki so me srečevali, pozdravljali so samo z „guten Tag“. Ker se mi je to zelo čudno zdelo, poprašam enega nemški, če zna nemški govoriti, če je nemških starišev itd., pa mi siromak ni vedel ničesar odgovoriti. Po vsakem mojem vprašanju pravi le „kaj?“ „koga?“ Mislim sem si pa o otroku. Si pač revče, ker nimaš pravega učitelja; otrok ni neumen, če neumno govori, pač pa tisti, ki ga neumno uči. Tako pačijo lepe naše pozdrave in ubijajo nerazumljive besede otrokom v glavo, samo, da bi na videz delali deželo nemško.

(Pri novih obč. volitvah) pri Sv. Lovrencu pod Prožinom, dne 20. t. m. bili so sledeči možje izvoljeni v obč. odbor. III. raz. Boštjan Šuhl, Andrej Samec, Janez Vrhovšek in Jakob Žohar. II. raz. Franc Kroflič, Karol Kroflič, Franc Gajšek, in Martin Gajšek. I. raz. Martin Novak, Lokošek Vincenc, Mulej Avgust in Vrhovšek Jernej. Za namestnike pa: Vengust Martin, Siter Janez, Stor Janez, Vrečer Janez, Majeroni Miha in Vrečer Florijan. — Odbor je popolnoma slovenski, kakor se tudi spodobi za to lepo občino.

(Umrli je) dne 20. t. m. drd. med. Jožef Mahan v Velenji. Ranji bil je zelo priljubljena oseba ne le med dijaki, temveč povod koder je bil poznani. Pogreb njegov kazal je, kako ga je spoštovalo ljudstvo. — Res bitka izguba za rodovino njegovo in celo Savinjsko dolino. — N. p. v m.!

(Živinozdravnik v Braslovčah) gosp. Martin Jelovšek, poslan je bil od štajerskega dež. odbora v Sornthal pri Hauptweilu v kantonu Šentgalskem, da se pouči o umnem sirarstvu.

(Iz Gorenje-Savinjske doline). Dne 10. t. m. ob pol 9. uri predpoludnem čutili smo v Gornji Savinski dolini močan sunek potresa; bil sem v šoli, ko jame pod nogami bobneti, in otroci zupijejo jednoglasno „potres!“ a ostali smo mirni in pri nas ni bilo nikake nesreče; v Šmartnu za Dreto, kakor tudi pri Sv. Frančišku ušli so otroci učiteljem iz šole. — Cerkev v Novi štifti, ki o velikonočnem potresu ni nič trpela, dobila je sedaj razpoke. Vse ljudstvo se le boji, da so v Ljubljani zopet trpeli. — Mnogo ljudi pa pri nas boleha vsled strahu velikonočnega potresa. — Cerkev sv. Radegunde v župniji šmiheljski nad Mozirjem so jeli podirati, bila je žrtva velikonočnega potresa, to je pa tudi jedina cerkev na Štajerskem, katero morajo podreti, le čudno, da je toliko trpela, čeravno stoji na skali in hribu. — Ne da bi razmotrival jedno ali drugo hipotezo o uzrokih potresa, naznanjam, da je padlo letos od 1. aprila v Gornji Savinski dolini 315 mm dežja, oziroma snega t. j. 315 litrov na 1 □ m, a preteklo leto v teh mesecih le 69 litrov.

(Posojilnica v Trbovljah) je imela meseca majnika, v prvem mesecu svojega delovanja, 25.955 gld. 62½ kr. prometa. Lep napredek. Ta posojilnica ima gotovo lepo prihodnost.

(Izlet na Ojstrico) priredi „Savinska podružnica slov. plan. društva“ dne 28., 29. in 30. junija t. l. po sledečem vzporedju: 1.) Dne 28. junija zjutraj zbiranje na Ljubnem v gostilnici J. Bende in ob 9. uri odhod v Luče; tam kosilo. Ob 1. uri popoldne odhod na Planinška ali skozi Robanov kot v Kocbekovo kočjo, kjer izletniki prenoče. 2.) Dne 29. junija ob 4. uri zjutraj odhod na Ojstrico, od tam čez Škarje v Logarjevo-

-dolino in v Solčavo, kjer bo prenočilo. 3.) Dne 30. junija ob 7. uri zjutraj odhod v Luče, kjer se izletniki udeležijo skupno službe božje. Po kosilu odhod v Ljubno. Da bo moči preskrbeti nosače, obeide in prenočišča, prosimo, naj se vsak, ki se hoče udeležiti izleta, zglaš pri podružničnem načelniku gosp. Fr. Kocbeku, nadučitelju v Gornjem Gradu, vsaj do 25. junija. Kdor se oglasi kasneje, na njega se ne bode moglo več ozirati.

(Bralno društvo v Sevnici) priredi dne 30. t. m. popoldne ob 3. uri v gostilni gosp. Franc Simončiča v Sevnici redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: I. Nagovor predsednikov, II. poročilo tajnikovo, III. poročilo blagajnikovo, IV. poročilo knjižničarja in V. volitev novega odbora. — Vsi častiti udi in po teh upejlani gosti so k temu zborovanju vljudno povabljeni.

(Letina) — poroča se nam s štajerskega Posavja — se nekoliko zboljšuje. Sadja sicer letos ne bode, tudi črešenj ne veliko; ozimina tudi ne bode prida, toda jaro žito lepše kaže, košnja bode obila, in v vinogradih se nekoliko na boljše obrača. Zdaj kmet le to Boga prosi, da bi ga toče obvaroval.

(V Rajhenburgu), kjer je umrl dosedanji občinski tajnik, bi bilo pač želeli, da se občinsko uradovanje izroči sedaj tajniku, kateri bi bil tudi slovenščine zmožen, da se nam Slovencem — tako pristavlja naš dopisnik — ne bode očitalo, da pri vseh volitvah dajemo prednost le tistim možem, kateri nas nemško uče.

(Iz Brezic) se poroča, da je bilo prejšnjo nedeljo po noči nemški hranilnici 1000 gld. ukradenih. Denar je bil dotični odbornik shranil le v miznici, in to ugodno priliko je tat porabil ter odnesel to znatno svoto.

(Na Bizeljskem) se je precejšnji del ondotnega gradu podrli; grad, ki je lastnina princa Alberta Windischgrätza, je pri velikonočnem potresu bil poškodovan, ta podrtija je le nasledek onega potresa. Poškodovan ni bil nihče.

(Obesil) se je pri Mariji Devici v Brezji 13letni šolar, baje iz strahu pred kaznijo.

(Slov. štajerski deželni odbor) imenoval je dosedajnega rednega veroučitelja na deželni gimnaziji v Ptujju, č. g. Ferd. Majcen-a, gimnazijskim profesorjem.

(Sejmi so v Ptujju) tako določeni: Letenski sejmi bodo 23. aprila, 5. avgusta, 25. novembra. Prvo sredo v mesecu bodo živinski sejmi; tedenski tržni dnevi pa ob sredah in petkih.

(Častnim občanom) volila je jednoglasno občina Stavenšinci pri Radgoni g. c. k. notarja Otona Ploja, radi njegovih zaslug za prospeh te občine.

(Mariborska gimnazija) ima lahko veselo nad vspehi svojih učencev. V primeroma kratkem času je bil že peti njen gojenec promoviran kot doktor sub auspiciis imperatoris, s posebnim cesarjevim odlikovanjem, namreč: dr. Matija Murko, dr. Vladimir Žitek, dr. Radoslav Žmavc, dr. J. Lunzer in najnovejšega časa, dne 14. t. m. dr. Ivan Žolger. Dr. Murko, dr. Žmavc in dr. Lunzer na filozofični; dr. Žitek in dr. Žolger na pravni fakulteti. Izmed imenovancev je Nemeč samo dr. Lunzer, vsi drugi so Slovenci.

(Kdo je nestrpen?) V Mariboru se je pripetilo, da je poštni uradnik tudi Nemcem prodajal nemško-slovenske tiskovine. Nekateri prenapeti Nemci so se vsled tega pri poštnem ravnateljstvu pritožili. In glej čudo: poštni uradniki so dobili naročilo, da naj Nemcem prodajajo edino le čisto nemške tiskovine.

(Iz Gradca). Naše glavno mesto se zelo lepša in postaja od dne do dne ličnejše. Zidajo se nove hiše, razširjajo se stare ulice in ceste, n. pr. za cesto, ki bi liki pasu obdajalo mesto krog in krog. Lepe štajerske prestolnice je moral biti sam presvetli cesar vesel. Ne pa tako njenih prebivalcev. Ali ni mar to grdo, če je sam graški župan kvasil, da je graško prebivalstvo radi celjskega vprašanja vznemirjeno? Ali ni to s trte zvito? No, vsaj ga je pa cesar sam tudi dostojno zavrnil, in je torej mož dobil, česar je iskal.

(Slovesna promocija) se je vršila dne 14. t. m. v krasni avli nove univerze graške. Velika, prostorna, visokostropna dvorana, na levi strani z

obsežnimi galerijami. Ob vzglavju krasen mramorni kip Njih Veličanstva v naravni velikosti, okoli njega prostorje za dostojanstveništvu visokošolstvo in uradništvo, ograjeno odposlušajočega občinstva s čedno ograjo. Omenjenega dne je bila veličastna avla posebno svečana. Slovesnost veljala je slovesni promociji našega rojaka dr. Ivana Žolgar, pod posebnim odlikovanjem presvitlega cesarja. Prostorna avla se je bila napolnila najodličnejšega občinstva. Videli smo generalsko uniformo, navzočega je bilo tudi več drugega vojaškega dostojništva, množica slovenskega in slovanskega dijaštva, množica ženstva v izbranih oblačilih, duhovniki in redovniki in mnogo druge odlične gospode je prisostovalo slovesni promociji. Ko je stopil namestnik Kūbeck, kot zastopnik cesarjev, v dvorano z dvema svojima svetnikoma, pozdravilo ga je vse dijaštvo z iskrenim in zvenečim „živio“. Otvorivši promocijo je rektor dr. Rohl v mičnem govoru povdarjal, da se v toliki slovesnosti pričinja za novo univerzo zgodovinski trenutek, ko ima sprejeti svojega gojenca kot prvega sub auspiciis v zlate svoje knjige. Nato je predaval promovanec svojo zanimivo razpravo, ktera dasi pravnofilozofična je po svoji jasnosti in mičnosti ter umevnosti zelo zanimala vse in tudi žensko občinstvo. Razprava je namreč razmotrivala v živih slikah čudno prikazen, da se občinstvo tako malo ali celo nič ne zaveda pravnega življenja, dočim vendar samo in neprenehoma izvršuje pravne čine, ali izpolnjuje pravne dolžnosti od zibeli do groba. Razprava je izdnela v slavo majki modric. Slovesno promocijo je v latinskem jeziku izvršil prof. dr. Schutze. Pri izročitvi krasnega prstana je g. namestnik v lepih besedah povdarjal svečan dan, ki ga je videla nova avla pretekli teden v navzočnosti njih veličanstva cesarja samega, kateri slovesnosti se je pridružila ta dan nova svečanost, ker svitli cesar odlikuje v domu modric pridnost, voljo in znanje s svojim priznanjem, s svojim odlikovanjem. Živahno nazdravljanje in čestitanje slavlencu končalo je lepo slovesnost, pri kateri je bil navzoč slavljenčev oče in brat. Gospod promovanec je dobil ob tej priliki nad 20 brzozavk in nad 60 pisemskih častitk.

Druge slovenske novice.

(Ne pozabimo na družbo sv. Cirila in Metoda). Katastrofa, ki je zadela Ljubljano in razne druge kraje naše domovine, je odvrnila pozornost od družbe sv. Cirila in Metoda. Darovi za našo prevažno družbo prihajajo redkeje in že sedaj je gotovo, da bo družba imela letos dosti manj dohodkov, kakor v prejšnjih letih. Gmotne razmere naše družbe niso take, da bi mogla redne troške zalagati iz svojega, zato pa je naša dolžnost napeti vse svoje sile in podpirati družbo, da ne opeša. Bliža se god slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, dan 5. julija. Lepo in umestno bi bilo, da bi se naš narod spomnil na ta dan naše družbe in z obilnimi darovi pokazal, da v zlic vsem nesrečam in nezgodam ni pozabil na njo in ve ceniti važnost njenega delovanja.

(Podpora za Ljubljano.) Prejšnji teden je izročila vlada državnem zboru predlog glede podpore, katero namerava dati poškodovanim po potresu v Ljubljani in po drugih krajih. Finančni minister Plener je imel pri teh razpravah zelo tesno zadržan žep, tako, da se je bilo bati, da se bo v ta namen dobila le neznatna podpora. Dobro je bilo za ponesrečence, da se je presvetli cesar osebno prepričal o velikosti škode ter večkrat ob oni priliki, ko je bival v Ljubljani, povdarjal, da treba zdatne podpore. Tudi slovenski poslanci so v tem oziru storili svojo dolžnost. Vjadna predloga, določa za kraje prizadete po potresu na Kranjskem in na Štajerskem podpore in brezobrestnega posojila skupaj štiri milijone in sicer 3.970.000 gld. za Kranjsko in 30.000 gld. za Štajersko. Za Ljubljano je odmenjeno: brezobrestno posojilo za zgradbo in popravo privatnih poslopij v znesku 1.700.000 gld.; podpora, katere ni treba vrniti, v znesku 100.000 gld.; za popravo cerkva in duhovskih poslopij 100.000 gld., katerih ni vrniti; za popravo mestnih poslopij in poravnavo drugih, po potresu nastalih troškov brezobrestno posojilo v znesku 50.000 gld.; za ustanovitev mestnega regulacijskega fonda brezobrestno po-

sojilo 100.000 gld. Za ostale, po potresu oškodovane kraje na Kranjskem: za popravo in zgradbo poslopij brezobrestno posojilo v znesku 1.245.000 gld.; podpora, katera ni vrniti, v znesku 200.000 gld.; za popravo cerkva in duhovskih poslopij podpora 300.000 gld., katere ni vrniti; za popravo oziroma zgradbo ljudsko-šolskih poslopij 40.000 gld. Trgovcem in obrtnikom, ki so vsled potresa pomoči potrebni, je odmenjeno: 100.000 gld. brezobrestnega posojila in 10.000 gld., katerih ni treba vrniti, podpore. Brezobrestna posojila naj dobe le tisti posestniki, ki so vsled potresa pomoči potrebni postali in sicer proti zemljeknjižnemu zavarovanju posojila ali, če dotična občina prevzame jamstvo za plačilo. Posojila, katera dobe trgovci in obrtniki, bode povrniti tekom treh let, druga posojila pa v 15 enakih letnih obrokih od 1. januarija 1901 naprej začeni.

(Nekateri uradi c. kr. kranjske deželne vlade) v Ljubljani se preselje deloma v Seunikovo hišo na Erjavčevi cesti, katera se je vzela v najem v to svrhu. Tam bode stanoval g. deželni predsednik in se bodo ustanovili prezidijalni uradi.

(Kranjska kmetijska družba) ima letos svoj občni zbor dne 18. julija v Ljubljani.

(„Narodni dom“ v Ljubljani) je pred začetkom zidanja svoje lepe zgradbe razpolagal s svoto 100.000 gld. Večina tega zneska se je že izplačala za izgotovljena dela pri zgradbi, ostali znesek se ima pa tudi prav v kratkem še izplačati. Ker je zgradba proračunjena na okroglih 100.000 gld., nedostaje torej društvu druge polovice. Upi, katere smo imeli od naše Ljubljane, so z grozno nočjo od 14. na 15. dan aprila vničeni, ker je vničena tudi Ljubljana sama. Že sedaj je pa dokazano, da je po groznem potresu potreba „Narodnega doma“ postala še nujnejša in večja. Več narodnih društev je po potresu prav brez strehe, pri drugih so postala njih provizorna domovja prav dvomljiva. Veliko je storila v tem pogledu Ljubljana pred katastrofo. Skoro štiri petine zgoraj omenjene svote je zložila ona sama. Sedaj sta nastala čas in potreba, da ji priskočijo v pomoč še drugi, osobito mnogobrojni slovenski denarni zavodi, hranilnice in posojilnice, katere v svojih vsakoletnih zaključkih ob živahnem prometu beležijo znatne čiste dohodke. Za podporo od te strani obrnil se je s posebno okrožnico odbor „Narodnega doma“.

(Poslopja ljudskih šol v Ljubljani) so zelo poškodovana, nekatera več, nekatera manj. Nekaj so jih že popravili, druga se sedaj popravljajo; dve ljudsko-šolski poslopji se bodo pa moralno podreti, ker ste preveč poškodovani.

(Imenovanji). Začasni voditelj kranjske gimnazije, g. prof. Jos. Hubad, imenovan je pravim ravnateljem tega zavoda; g. J. Bežek, glavni učitelj v Ljubljani, profesorjem na učiteljski v Gorici, in g. Andr. Žumer, nadučitelj v Ljubljani, okrajnim šolskim nadzornikom v Kranji.

(Posojilnic se je na Kranjskem) letos toliko osnovalo, kakor že veliko let ne. Zato hočemo v sledečem podati njih pregled: Na Kranjskem so zdaj posojilnice v sledečih krajih, oziroma okrajih in s tako-le organizacijo: Bloke, sodnijski okraj Lož, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Cerknica I., sodnijski okraj Cerknica, nova posojilnica z neomejeno zavezo. (Ima firmo: „Posojilnica v Cerknici“). Cerknica II., sodnijski okraj Cerknica, nova posojilnica z neomejeno zavezo. (Ima firmo: „Posojilnica in hranilnica“). Črni vrh pri Idriji, sodnijski okraj Idrija, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Črnomelj, sodnijski okraj Črnomelj, 10 upravno leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Dobropolje, sodnijski okraj Velike Lašice, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Gorje pri Bledu, sodnijski okraj Radovljica, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Horjul, sodnijski okraj Vrhnika, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Idrija, sodnijski okraj Idrija, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Ilirska Bistrica I., sodnijski okraj Ilirska Bistrica, nova posojilnica z neomejeno zavezo. (Firma: „Posojilnica za Il. Bistriški okraj“). Ilirska Bistrica II., sodnijski okraj Ilirska Bistrica nova posojilnica z neomejeno zavezo. (Firma: „Posojilnica in hranilnica“) Kamnik, sodnijski okraj Kamnik, 4. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. Kranjska gora, sodnijski okraj Kranjska gora, nova posojilnica z neome-

jeno zavezo. Krško, sodnijski okraj Krško, 10. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Litija, sodnijski okraj Litija, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Ljubljana I., 19. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. (Firma: „Hranilno in posojilno društvo“). Ljubljana II., 13. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. (Firma: „Za okolico“). Ljubljana III., 39. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. (Firma: „Obrtno pomožno društvo“). Ljubljana IV., 2. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. (Firma: „Vzajemno društvo“). Logatec, 7. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. Lož, 2. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Metlika I., 19. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Metlika II., nova posojilnica z neomejeno zavezo. Mokronog, 6. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Postojina, 11. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. Radeče, 1. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Radovljica, 3. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. Ribnica, 6. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. Slap pri Vipavi, 1. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo. Srednja vas v Bohinju, sodnijski okraj Radovljica, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Sv. Peter na Krasu, sodnijski okraj Postojina, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Št. Jernej na Dolenjskem, sodnijski okraj Kostanjevica, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Vrhnika, 12. upr. leto, posojilnica z omejeno zavezo. Zagorje, sodnijski okraj Litija, nova posojilnica z neomejeno zavezo. Žužemberk, 3. upr. leto, posojilnica z neomejeno zavezo.

(Slovenske posojilnice in hranilnice l. 1894) Obrtnijsko pomožno društvo v Ljubljani je imelo v svojem 39. upravnem letu 761.802 gld. prometa, 838 gld. čistega dobička in 31.772 gld. rezervnega zaklada. — Posojilnica v Žužemberku je imela lani 176.649 gld. 79 kr. prometa, 144 gld. čistega dobička in 1.298 gld. rezervnega fonda. — Notranjska posojilnica v Postojini je imela v svojem 12. letu 93.419 gl. prometa, 1.214 gld. čistega dobička in 6.184 gl. zadružnega zaklada. Posojilnica v Tinjahu na Koroškem je imela lani 10.226 gld. prometa, 16 gl. čistega dobička in 158 gld. rezervnega zaklada.

(Na krškem vojaškem strelišču) se začnejo s 1. julijem običajne strelne vaje topničarjev. Prišli bodo najprvo artileristi iz Gradca, potlej iz Radgone itd. Vsi bodo ostali ondi do 10. avgusta in bodo nastanjeni v Krškem, na Vidmu, v Rajhenburgu, Brežicah, Krški vasi itd.

(Kmetijska podružnica v Krškem) je imela, kakor je bilo že naznanjeno, minoli teden štiri dni učni tečaj za zeleno cepljenje ameriških trt, pod vodstvom g. dr. Romiha, kateremu je prvi dan g. Gombač pomagal, udeležilo se je tega tečaja okolo 150 vinogradnikov, katerim sta omenjena gospoda s pomočjo odraslih meščanskih učencev razlagala in v vinogradih praktično vse kazala. Vinogradniki so ob enem kmetijski podružnici še nekatera dela v vinogradih opravili. Naposled so se vsak dan delile denarne podpore kranjske hranilnice in dobilo je 135 vinogradnikov skupno 2300 gld., kmetijska družba pa 80 novih udov izmed teh obdarovanih vinogradnikov.

(Na shodu kmetijskih podružnic) v Novem mestu poudarjalo se je mnogo o povzdigi živinoreje na Dolenjskem. Med obilno zbranim ljudstvom opaziti je bilo tudi več graščakov, kar je posebno hvalevredno, ker imajo ti posestniki mnogo skušenj v teh zadevah. Ko pa je jel grof Barbo, ki je sprva govoril v prav gladki slovensčini, nemški govoriti, so kmetje kar trumamo odhajali. Na to opozorjen je bil toli užaljen, da je svoj govor prenehal ter odšel. Čemu toliko nestrpnosti?!

(Boštanj pri Sevnici) je potres močno čutil; poškodovan ni mnogo; največ je trpela podružna cerkev na Topolovcu, znana božja pot, ki ima velike razpoke.

(V Belokrajini) se ljudstvo zelo zanima za novo trtorejo in se trudi, da bi z ameriški trtami zasadilo opešane stare vinograde. Državne trtnice belokrajinske so v dobrih rokah, a od njih naše ljudstvo nima še koristi, in dobi ameriških trt le po stranpotih za drag denar, pa še večkrat slabo blago. Letos je bila temu kriva tudi dolga zima, in ta neugodna okoliščina, da ste bili dve osebi, kateri ste na Kranjskem v imenu države vodili novo trtorejo, svojemu poklicu odtegneni.

Zato je želeli, da bi poljedelsko ministerstvo prej ko prej sposobnemu človeku izročilo dela, katera vodi in nadzoruje država gledé nove vinoreje.

(Posojilnica v Podgradu v Istri) je pričela svoje poslovanje februarija meseca t. l., ko je prva posojila izplačala, in ima do danes, torej v razmerno kratkem času, že čez 50.000 gld. prometa. Vender ne more delovati tako uspešno, kakor bi bilo potrebno, zato, ker dobiva še pre malo hranilnih vlog. Denar je ondi večinoma v rokah nasprotnikov posojilnice in narodnega napredka. Želi torej, da bi one sl. slov. posojilnice in hranilnice, katere imajo denarja odveč, pomogle jej s hranilnimi vlogami po 4½%. — Poroštvo je pri tej posojilnici neomejeno, torej dovolj varnosti.

(Goriško ljudsko šolstvo) kaj dobro napreduje. Ker ima že najmanjša vas svojo šolo, zato je ondi kaj dobro šolsko obiskovanje, boljše kakor na Kranjskem, in tudi boljše kakor na Spodnjem Štajerskem. V sežanskem okraju obiskuje 98% otrok vsakdanjo šolo, ravno toliko v goriški okolici, v gradiščanskem okraju 97%, v tolminskem okraju 77%. Primeroma slabše kakor v tolminskem okraju je šolsko obiskovanje v Gorici sami. Furlani in Lahi so torej malo vneti za omiko.

(V goriškem mestnem zboru) ne sedi ni eden Slovencev, čeravno prebiva v mestu blizu 7000 Slovencev. Nasprotno se v mestnem zboru razodevajo želje, da bi se ranjki Favetti, znani iridentovec proslavljal, n. pr. s tem, da bi katera ulica njegovo ime dobila. — Nasproti Slovincem pa še vlada čudno postopa. „Slovensko podporno društvo“ je bilo že dobilo dovoljenje, da se sme s svojo slovensko zastavo udeleževati procesije na sv. Rešnjega telesa dan, a kar naenkrat so zopet to dovoljenje preklicali.

(Benečanski Slovenci) so najbolje ohranjeni v videmski nadškofiji. Tukaj v velikem osrednjem semenišču je 20 bogoslovcev, ki se pod vrlim vodstvom profesorja J. Trinkota vežbajo v slovenskem jeziku. Slovencev je v tej nadškofiji 35.000, kateri vsi govore v resnici lepo slovensčino. Kako je piscu teh vrstic igralo srce, ko je slišal na lastna ušesa prostega kmeta govoriti slovensko in ko mu je ta zatrjeval, da se tudi čuti Slovenca, dasi je pod italijansko vlado. Ker italijanska vlada dela na to, da poitalijanči Slovence in so vse šole in sploh vsi javni zavodi italijanski, bi pač bilo na mestu, da Slovenci z dobrimi knjigami skrbimo ohraniti naš jezik med njimi. Kdor ima kake knjige odveč, pošlje naj jih našemu uredništvu in bomo skrbeli, da pridejo našim bratom ob jadranskem morju v roke.

Druge avstrijske novice.

(Položaj). Parlamentarni voz je obtičal ter se nekaj dni ne more nikamor naprej pomakniti. Odsek za volilno preosnovo si ne upa pri posebni razpravi glasovati, ker bi se precej pokazalo, da se je to delo izjalovilo; v državnem zboru pa je razprava o davčni preosnovi vedno na jednem mestu, ker je nasprotovanje opozicije tako hudo, da je vsako vspešno zborovanje v sedanjih razmerah onemogočeno. V takih razmerah voditi vlado in nositi odgovornost je pač težko in zato je popolno umevno, da se povsod, vzlasi v parlamentarnih in vladnih krogih razpravlja vprašanje, kaj storiti, da se državni voz izvleče iz blata in zopet postavi na boljši tir. Eno kolo recimo peto kolo se je pa v blatu pri našem državnem vozu potrla. Nemška levica se je skujala. Ker je cel svet bil za pravično celjsko reč, izstopili so ti Nemci iz koalicije; vsled tega je tudi ministerstvo odstopilo. Mladočehi so se pa drugim strankam državnega zbora pridružili, namreč Poljakom, Slovincem, konservativcem. Cesar je odpoved ministerstva sprejel in imenoval h tro novo ministerstvo, uradniško ministerstvo, ki je tako sestavljeno. Cesarski namestnik doljenje-avstrijski grof Kielmansegg je imenovan za ministra notranjih stvari ter bo tudi predsedoval ministerskemu svetu. Grof Welsersheim je zopet imenovan za ministra deželne brambe, vitez Javorski zopet za ministra brez portefilla; sekcij-ski načelnik Böm-Bawerk za finančnega ministra; sekcij-ski načelnik vitez Krall za vodjo pravosodnega, sekcij-ski načelnik Rittner za vodjo nauč-

nega, sekcijski načelnik Wittek za vodjo trgovskega in sekcijski načelnik Blumfeld za vodjo poljedelskega ministerstva. To ministerstvo bode le začasno, a njemu se utegnejo levičarji vendar le pokoriti, in v glavni seji vendar le dovoliti proračun s Celjem vred; kajti Nemci so z novim predsednikom zadovoljni, Poljaki pa s tem, da sta dva ministra Javorski in Rittner rojaka. Za Čeha ni še prišla doba, za nas Slovence pa nikoli prišla ne bode. Mi pa velimo ipak: „Ne vdajmo se!“

(Čehi za Slovence). V „Narodnih Listih“ ponuja patrijotična družba, da osnujejo za Slovence Čehi višjo gimnazijo, kakor v Opavi s češkim denarjem. Ob enem objavljajo oklic za dotično nabiranje, ki se je takoj začelo.

(Volitve za deželne zборе) vršile se bodo v septembru in oktobru.

(V narodopisno razstavo v Pragi) dohaja od dne do dne več obiskovalcev. Posebno ob binokostnih praznikih je bilo jako živahno, in je bilo obiskovalcev vsega skupaj gotovo nad 100.000 oseb. Do zdaj je razstavo obiskalo že okolo 250.000 oseb. Dne 15. tekočega meseca je bil za to razstavo dan velicega veselja. Slavil se je takrat sv. Vid, svetnik, kojega Čehi silno čislajo. Njegovo slavje pa je še bolj povzdignil prihod ameriških bratov. Sicer je že obiskala narodopisno razstavo zelo odlična gospoda, kakor princ Schaumburg-Lippe, slavni nemški učejnik Wirochov, minister Wurmbrand in drugi.

(V Zagrebu) se bode v jeseni otvorilo novo gledališče. Sestavil se je že odbor, kateri bode delal priprave za slovesno otvorjenje.

(Pohlepnost Madjarov). Madjarski časniki razodevajo željo, da bi se poleg Reke odtrgalo materi zemlji Slavoniji še mesto Zemun in priklopili Ogarski. Kako pravi Nemeč glede lasti?

Ogled po širnem svetu.

(Poslanci v zaporu). Pri poslednjih volitvah so v Italiji bili voljeni za poslance trije, katere je vojno sodišče bilo obsodilo v večletni zapor. Njih izvolitev je nekak protest naroda proti izreku vojnega sodišča. Ti poslanci se pa niso povabili k zborovanju, ker je njih izvolitev neveljavna. Značilno za italijanske razmere je vsekako, da kar trije jetniki dobé večino pri volitvah.

(Armensko vprašanje) se je nenavadno poostriilo in utegne postati nevarno miru v orijentu. Anglija ima pripravljenih mnogo vojnih ladij v obližju Turčije, ko bi bilo treba s silo pritiskati na Turke, ker se sultan brani priznati preuredbe v Armeniji.

(Nemčija). K slavnosti otvorenja prekopa, ki bode vezal Severno morje z Vshodnim, so došle vojne ladije skoro vseh evropskih držav, tudi Rusije in Francoske.

(Bolgarsko). Turčija je poslala na meje Macedonije več vojaštva kot na stražo proti Bolgarski.

(Rusija). Trdijo zaresno, da hoče Rusija dati poročstvo Kitaju, ki vzame na posodo 400 milijonov frankov. Car Nikolaj sam hoče neki biti porok za 16 milijonov frankov brez vsacega soproštva.

(Našim rojakom v Ameriki) se zelo slabo godi. Ne dobe več dosti dela, in zaslužek je vedno manjši. Povrača se zopet prav dosti ljudi domov, pa ne prinese nič ali pa prav malo denarja seboj. Mnogo naših mladih fantov je ondi brez dela; radi tega zabredajo v dolgove.

Dopisi.

Iz Žalca. (Griže pred sodnim stolom socijaldemokratov.) Kakor je znano so socijaldemokrati sklicali na binokostno nedeljo 2. junija t. l. glavni shod (konferenco) vseh štajerskih socijaldemokratov. Vabilo temu shodu je bilo v „Tagesposti“ dvakrat zaporedoma natisnjeno. Ker pa vabilu ni bilo dostavljeno, da se smejo shoda le udje in pa tisti udeležiti, ki so vabila dobili, povabil sem se jaz sam, ker bi bil rad zvedel, kaj ti možje (prav za prav ljudje; zakaj tudi ena ženska je bila med njimi kot ud) tuhtajo o svoji prihodnji državi, „kjer bo samo

mleko teklo in se sama strd cedila“. V gostilno, kjer so imeli svoje zborovanje napovedano, sem še prav srečno prišel. Nekateri obrabi so me sicer od začetka nekako sumljivo gledali, ali ko vidijo, da sem se naredil čisto domačega, so se me privadili. Naročim si četrto vina in čitam časopise. Sedaj sem bil že čisto miren in niti mislil nisem nato, da so ure mojega bivanja med socijaldemokrati že štete. In res, glej čudo. Neki bradasti možiček, resnega temnega obraza stopi sedaj ob ednajstih na oder pozdravi navzoče, prečita dnevni red in predlaga več navzočih, ki bi naj predsedništvo tega važnega zborovanja, ko se tiče cele Štajerske, prevzeli. Slednjič se vendar zedinijo za nekega Gornještajerca. Ta prav energično nastopi in vpraša takoj, kedo hoče prevzeti tajniško opravilo, med celo konferenco. Sedaj je moja ura odbila. Pri glasovanju so morali namreč vsi navzoči povabilni list povzdigniti. Na nesrečo zapazi neki gospod mojster, s katerim sva se že pri neki drugi priložnosti gledé socijaldemokracije za vero dala, da jaz nimam lista in me takoj vpraša, kje imam list. Jaz se opravičujem in pravim, da tega nisem vedel, da mora vsakdo list imeti, ker v časopisu tega nisem čital; ali nič mi ni pomagalo. Moji tovariši, ki so z menoj pri eni mizi sedeli, mi pravijo, da se mi lahko zgodi, da bom pri vratih vun zletel. Ker pa tega nisem hotel, da bi drugi po meni grabili, vzamem hitro moj klub in palčico ter jo urno popiham iz gostilne. Še sedaj sem vesel, da sem tako srečno pete odnesel, zakaj te mrcine me bi vendar bile lahko prav pošteno naklestile. Pa vidite predragi slovenski, katoliški delavci, nekaj sem pa vendar zvedel, kar bo tudi vas zanimalo. Griže, kjer se slovenski delavci tako pošteno obnašajo, so namreč prišle na binokostno nedeljo pri socijaldemokrati v Gradcu pred sodni stol. Predno so namreč začeli zborovanje po dnevnem redu, prosi tajnik za besedo, ter pravi, da se ne bodo mogli strogo ravnati po dnevnem redu; zakaj obravnavati se bodo mogle tudi druge važne stvari, ki niso na dnevnem redu, „kakor zadeve v Grižah“. Tedaj Griže so socijaldemokrati postavili pred sodni stol. Ali to vas predragi katoliški delavci naj nič ne briga. Naj socijaldemokrati tisočkrat obsodijo Griže in njene pridne delavce, vi ste vendar lahko prepričani, da ste pošteno ravnali. Sedaj ste spoznali, da se tudi v tujem svetu zanimajo za vas in vaše voditelje, ter da vas na vsaki način hočejo dobiti v svoje kremplje. Ali vi pa stojte trdno in nikar se ne dajte počevati od tujcev, ki nečejo z resnico na dan in ki prav mnogokrat govorijo o stvari, katero sami ne razumejo. Naj gledé vseh pametnih in dobrih načel veljajo besede pesnikove: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba (se) Slovincu ne gane“. Naj le tuhtajo v Gradcu in kjerkoli hočejo socijaldemokrati o Grižah kar hočejo. Slovenski delavci se hočejo držati svojih domačih voditeljev, kateri njim bodo odkritosrčno odkrili, kaj je resnica in kaj da je laž. In hvala Bogu, slovenski delavci so tudi tako pametni, da radi poslušajo svoje domače voditelje, kateri njim iz vsega srca želé najboljše in kateri se bodo zmirom brigali za to, da se njih slabo stanje zboljša. Ako še pa ne bodo mirovali in še bodo zmirom v Griže lazili, se jim zna še pa večkrat tako zgoditi, kakor se njim je pred kratkim. To je res, da se mora delavskemu stanu marsikje pomagati, ali zategadel pa ni treba tako ravnati, kakor socijaldemokrati, ki hočejo vse dobrodelne zavode, kakor sta cerkev in država prevreči in razdrobiti. Kdo si bo dal roko, ki mu je malo obolela, takoj odsekati, če si jo pa lahko še pošteno ozdravi. Kar pa velja o životu vsakega posameznega človeka, to velja tudi o životu ali življenju vsega človeštva v obče.

V Ljutomeru 10. junija 1895. Včeraj smo imeli Ljutomerčani zopet vesel dan. Naši pridni igralci so nam priredili kaj lepo predstavo. Igrali so dramo: „Materin blagoslov“. — Dejanje te igre se vrši v mali vasi na Savojskem, potem v Parizu in konečno zopet na Savojskem. To, da je dejanje umeščeno na Francosko in pa da nastopajo francoski plemenitaši, je nekako vznemirjalo, ker se je vrivalo vprašanje: bo li ljudstvo stvar umelo? No, je kmetsko občinstvo umelo razvitek dejanja ali ne, ne bomo preiskovali, a

to lahko rečemo, da se je prav dobro zabavalo. Z veseljem vršimo svojo dolžnost, ter izrečeno hvalo vsem igralcem in igralkam, kakor tudi drugim, ki so z muzikalničnim sodelovanjem veliko pomogli do dobrega vspeha predstave. Pa ne moremo inace, da pohvalimo imenoma nekatero igralko, ki so res izborno igrali.

V prvi vrsti gre pohvala Komandérju. Res, ta je tako markantno predstavljal opešanega lahkoživca-plemenitaša, kakor bi bil prišel s kakega velikomestnega odra. Popolnoma v svoji ulogi je bila tudi Chonchon. S prirojeno šegavostjo je predstavljala zelo realistično pariško igralko, kateri se zelo pozna, da je doma v Savojskih gorah. Mati Marjeta je navzlic svoji mladosti dobro pogodila materino sicer jako težko ulogo. Oče Loustalot je tudi dobro rešil svojo nalogo, le premalo maske je imel. Kozji pastir Pierrot je svojo dobrovoljno ulogo jako precizno igral. Markiza Sivry je tako markantno in izrazno igrala, da smo nehote rekli: „Zakaj gospa Karlova večkrat ne nastopi na ljutomerskem odru?“ Njen sin markiz Artur se je dobro obnašal, le premalo strasti in ognja je imel. Marija je bila prevesela in prehladnokrvna, v zadnjem aktu se je poboljšala.

Pevske vloge so se jako dobro vršile, posebno je omeniti kuplet prihodnje igralko Ofelije dvospev Marije in Pierrota ter solospev Marjete v prvem aktu. Tudi konečni zbor v „lepi naš domovini“ je bil dober.

Še željo, da bi nas Ljutomerski glumači kmalo zopet povabili na kako (če tudi malo krajšo predstavo) ter nam po želji Sebastijana pokazali novo zavezo, sklepamo svoje poročilo in kličemo: Živeli Ljutomerski igralci!

Z Dolenjskega. (O posojilnicah). Na Kranjskem se snujejo prav marljivo posojilnice; znabiti se jih je v teku tega leta že kacic deset osnovalo. To namero, število posojilnic pomnožiti, v obče odobrujemo; čeravno kaže svariti domoljube, da bi v premajhnih krajih ne snovali denarnih zavodov. Res pospešuje sleherna posojilnica denarni promet, res je sleherna v moralnem in gmotnem obziru ljudstvu v korist, ker pospešuje varčnost in dobro gospodarstvo; toda v čisto priprosti in osamljeni vasi ne najde dovolj denarnih sredstev, niti dovolj opravila; in zato utegne marsikatera taka posojilnica ostati tako pritikava, da bode komaj zaslužila ime denarnega zavoda. Res snujejo Nemci Raiffeisenove zavode tudi često v prav majhnih krajih, a nam Slovincem ni treba, da bi vse slepo posnemali kar drugi počno. Dotični domoljubi, ki na Kranjskem snujejo te male posojilnice, katere tudi nameravajo zvezati v lastno društvo, priporočujejo v teorij Raiffeisenov sistem v praksi pa menda rabijo vendar le praktična pravila „Zveze slovenskih posojilnic“. Imajo veliko prednosti Raiffeisenove posojilnice; to je res in to pripoznavajo vsi domoljubi, ki se pečajo s to stroko, zlasti tisti, kateri zagovarjajo uporabo postave z dne 1. junija 1889, zakona, ki je izdan zlasti v prosep Raiffeisenovih zavodov. Tudi „Zveza slovenskih posojilnic“ priporoča v nekaterih (ne v vseh) točkah Raiffeisenova načela; dokaz temu so vsi „Letopisi“ tega društva, osobito zadnji letnik, v katerem so deloma kot uzorna pravila priporočani taki statuti, kateri se opirajo bolj na Raiffeisenov, kakor na Schulze-Deličev sistem. Kar je drugih slovenskih posojilnic, niso osnovane niti strogo po Raiffeisenu, niti po Schulze-Deliču (z malo izjemo;) sprejela so marveč posebna pravila, izdana po društvu „Zveza slovenskih posojilnic“, to društvo ne pozna strankarstva; ima samo blagor slovenskega posojilništva pred očmi, drugega nič. Delovanje teh slovenskih posojilnic, ki se ponosno le slovenske posojilnice imenujejo, je bilo do zdaj le hvalevredno. Borile so se z raznimi neprilikami, pa so vendar storile veliko za občni blagor, in bodo še storile, ako se bodo razvijale srečno in vspešno. Darovale so za raznovrstne dobre namene, za narodne, cerkvene, šolske in druge dobrodelne namene, kolikor so le mogle od svojega večkrat majhnega dobička. Če se jim v tej reči od katere koli strani kaj očita, dela se jim veliko krivice.

Narodno-gospodarske novice.

Amerikansko trtorejstvo.

(Po Reckendorferju).

1. Priprava ameriških podlag.

Ker nimajo naši vinogradniki svojih ameriških trtnic, iz katerih bi zamogli reznino ali ključce dobivati, morajo si je od drugod pri-skrbeti.

Vedno se dobe pri c. k. poljedeljskem ministerstvu na Dunaju, deželnem odboru, pri tvrdki Vibmer v Ptuj na Štajerskem i. dr.

Po našem mnenju je na vsak način potrebno, da si v prihodnje vsak vinogradnik zasaki kos zemlje z ameriškimi trtami, iz ko-jeva vinograda bi dobival potrebno reznino. Z dobrim rigolanjem, gnojenjem in pridnim obrezovanjem slabih rezin zamore prigojiti dobrih zanesljivih ameriških ključev, kolikor jih bude nam potreboval.

2. Priprava ukoreničenih trt (bilf).

Ukoreničenih trt za požlatenje kar kupiti, se z ozirom na velike stroške vinogradnikov ne more priporočati.

Kadar spomladi naročeni ameriški ključci pridejo, moraš jih na spodnjem koncu ravno pod očesom na novo odrezati, takoj v tekočo ali ako to ni mogoče v mrzlo večkrat premenjeno vodo postaviti in čez kakih 8—14 dni v trtnico k ukoreničenji položiti.

Razdalja posameznih vrst naj bode 40 cm, v vrstah se naj pa gosto vklada.

V tistih krajih, kjer je poveznjenje trt v navadi, lahko to izkoristiš pred vlaganjem v trtnico.

Poveznjene trte dajo lepši in močnejše izrastke ter korenike kakor vodenice.

Trgovci oddajajo navadno meter dolge trte; ker se pa taka dolgost ne more rabiti, zato se jih mora položiti.

3. Izbiranje žlahtnih cepičev.

Vsak skrbni vinogradnik naj ide pred trgatvijo v vinograd, da si zdrave, močne in ro-avitne trte zaznamuje, od katerih potem spom-ladi nareže cepičev za požlatenje podlag. Da ne pozebejo zaznamovane trte, skrbeti moraš, da se pred zimo na zemljo polože.

Od toče poškodovanih ali od peronosporo slabljenih trt, ravno tako ne rogovilastih ne smeš seveda za požlatenje rabiti.

4. Hranjenje žlahtnih cepičev.

Po obrezovanji spomladi se trte osnažijo, z dvema vezema v butarice povežejo in takoj v mrzlo klet ali ležeče v pesek zasujejo, ali se pa pokonci pedenj globoko vanj vtaknejo. V zad-njem slučaju je večkratno prekladanje, recimo na vsake 2—3 tedne, priporočeno. V gorkih ali zaduhlih kletih ne smeš trt hraniti. Ako nimaš pripravne kleti, lahko tudi pri senčnatih zidih, ali pod kako nezabito lopo i. dr. izkopleš jamo, globoko 70—80 cm, 2—2½' ter v njo položiš trtne butarice drugo poleg druge in jih čevelj visoko s suho zemljo ali s peskom zagrebeš; po vrhu pa pokriješ s slamo in to zopet z deskam dložiš, da se ne more voda do trt iztekati. Na ta način shranjene trte ostanejo do mesca rož-nata zelene in zdrave.

5. Priprava žlahtnih cepičev.

S požlatenjem ukoreničenih trt, prični med malega travna; v mescu sušcu požlatnje-nati se ne priporoča.

Za žlahtne cepiče se trte (rezine) v kose na dva očesa razrežejo.

Pri dolgočlenem lesu, tudi lahko samooke cepiče narežeš, toda ti niso pri požlatnjevanji pripravi, radi česar je bolje, na kose po dva očesa rezati in o napravi vezila gornje oko sè spodaj se nahajočim udom (členom) odrezati.

Najboljše in najmočnejše cepiče daje spod-nji del rezine, čim bolj visoko jih odrežeš tem slabiji so. Najvišji del četrtnina rezine (trte) ostane neporabljen.

Najpripravnejše je, škap vode si pripraviti v istega cepiče rezati. V vodi ostanejo sveži in čim večkrat se obračajo, tem bolj držečega se jih peska in zemlje oproste. Ko so snažni postali, potem se med požlatnjevalce razdele. Kedaj se ukoreničene trte iz trtnice jemljejo.

Koncem sušca ali začetkom malega travna moraš v prejšnjem letu položene ameriške trte izkopati. Sicer pa lahko s tem delom toliko

časa počakaš, da najvišji očesi divjih izrastkov poganjati začno.

7. Izbiranje ukoreničenih trt za požlatenje.

Niso vse ukoreničene trte (bilfe) za požlatenje porabljive. Trt s slabo razvitimi ko-reninami in čisto slabotnimi izrastki ali takih, ki so od mrčesov i. t. d. jako oškodovane, ne smeš rabiti za požlatenje.

Za požlatenje neporabljive bilfe položi, ako so slabotne ali poškodovane bile, še enkrat v trtnico.

Samo zdrava trta z velikimi in močnimi koreninami se dobro s cepičem zaraste in daje močno trto.

8. Pripravljenje ukoreničenih trt (bilf) za požlatenje.

Rosne in stranske korenine se porežejo, kakor tudi glave bilf, srčne (glavne nožne) ko-re-nine pa 4—5 cm (1—2") skrajšajo.

Tako pripravljeno trto daj v posodo, z vodo napolnjeno, spéri jo dobro, da se posebno na zgornjem delu nič zemlje ne drži, ker bi se inače pri požlatnjevanji noži krhali, potem pa jo od-deli med cepitelje.

9. Požlatnevalni rez.

Nož se pri narezanju jezika pred strženom nastavi ter ga ne smeš po nitkah (lesu) vpeljati navzdol, nego mora polagoma v les zarezati. Poškodovanje stržena ne stori pri tem nič, zato ker se ima isti v lesnej trti kot mrtev del smatrati,

V piščalkah (votle) zarezze napraviti, kakor se včasih priporoča, ne svetujem, ker pri tem noževa ostrina trpi. Ravno tako ni porabljenje kakih reznih priprav priporočljivo.

10. Glavne točke požlatnjevanja.

a) Podlaga in cepič morata zdrava biti. Da se prepričaš, ako so očesi na trtah, za cepiče namenjenih, zdravi, prekolji tu in tam oko po dolžini; ako je jedro zeleno, je oko za ozelenenje, pokaže se isti črn, potem je oko pozabljeno ali trohnelo.

Ravno tako se razvidi pri lesu; pokaže se zarezze na cepiču zelena, tedaj je isti zdrav, ako pa je posebno pod lubadom preprano rujavo, je pozebljen. Pripeti se, da imajo ameriške pod-ložnice na cepni zarezi rujave lise; take trte rezi navzdol toliko časa, da je zarezze popolnoma čista. Ako so morebiti potem za požlatenje prekratke, lahko se v vrtno gredo za prihodnje-letno zeleno požlatenje porabijo.

Zmrznel les nimajo nikdar ameriške trte, ker v naših krajih med zimo nikedar ne pozebejo.

b) Podlaga in cepič morata biti jednako močna, da se natanko drug na drugega zlagata.

Vkoreninjene trte imajo navadno debelo skorjo, moraš jo zato pred požlatenjem ne-koliko napustiti, da sprevidiš pravo debelost lesa. Ako bi tega ne storili, odbrali bi večkrat predebel cepič, kar bi zaraščenje zaviralo.

c) Požlatnjevalni zarez mora biti kratek in na cepiču blizu člena.

Kratke zarezze se lepši zarastejo, kakor dolge. Pri močnih trtah naj bode njena dolgost 2 cm pri srednjih pa 1½ cm in pri slabotnih ne sme 1 cm veliko preseirati. Čm krajši je zarezze, tem tanjši mora biti jezik, da se cepič in pod-laga natanko in dobro vjemata.

Zaraščenje in zalivanje (zacelenje) požlatne zarezze izvira iz cepiča. Snovi, katere je prouzro-čijo, nahajajo se v členu cepiča; kolikor dalje je toraj zarezze od člena oddaljena, toliko slabše in nepopolnejše, kolikor bliže je istemu toliko boljše se zaraste v prvem letu.

d) Cepilni nož mora biti vedno snažen in jako oster. Le prav ostri noži napravijo gladko in čisto zarezze. Da ne zamažeš zarezne ploskve, treba je, da cepilni nož po vsaki zarezi v pred-pasnik obrišeš.

11. Vezilo za cepljenje.

Kot vezila rabimo ličje, motoz in pluta (zamaški steklenic). Najboljše vezilo je pluta.

Stari že rabljeni zamaški se po dolžini prerežejo in v vodi prekuhajo, da vlačni (razteg-ljivi) postanejo, potem se pa s pomočjo posebnih klešč in žic okoli požlatnenih mest obvežejo.

Novi zamaški, kakor jih trgovci in tovar-narji (Korkfabrikanten) ponujajo, morajo imeti

dolgost 2½ cm in širokost 16—17 mm biti raz-cepljeni in za 6—7 mm prevrtani.

Tisoč takih zamaškov stane na lici prijem-nika od gld. 2.75—3.50.

Najboljše tvrdke, katere izdelujejo zamaške so: J. Pecker, tovarnar zamaškov, Dunaj, V.; L. Nairz, tovarnar zamaškov, Trst; vdova Merkel, tovarna zamaškov, Rašava na Laškem i. dr.

Najbolj pripravne posebne klešče so dvo-roglaste Voborilove. Zraven teh pa rabimo tudi ščipalnice za žico in vkaljeno železno žico. Iz 1 kg. vkaljene žice št. 8 dobi se okoli 2000 po 12 cm dolgih kosov, kakor se za vezanje rabijo. Neokaljena žica ni za rabo, ker je pretrda in pri vezanji počl.

Da se pritrdijo zamašne vezi, zadostujejo dve žici, vsled česar lahko z kg. žice, ki velja 25—30 kr., okoli 1000 požlatnikov poveže.

Posebno pa se mora paziti, da se trte pri porabi nevrtnih zamaškov ne zdrobe.

Izurjen vezač lahko dvema cepiteljema ustreza. Razne stvari, ki se rabijo za cepljenje z zamaški dobivajo se pri C. Nobihtu, v Rezu ali pri oskrbništvu „Weinlaube“ v Klosterneu-burgu i. dr.

12. Pokladanje požlatnikov v trtnico.

Kolikor krajši je čas od požlatnjevanja do vložitve požlatnikov v zemljo, toliko večji bode uspeh požlatnjevanja. Vsak prostor v ravnini z dobrim, mokrim, morebiti peščenim svetom (zemljo), ki se je pred zimo najmanj 50 cm (19") globoko zrigolal se lahko kot trtnica porabi.

Požlatniki naj se po vrsti toliko globoko vložijo, da samo cepiči pri vrhu vun mole.

Oddaljene morajo biti vrste druga od druge 50 cm (19") in v vrstah se požlatniki drug od drugega 5 cm (2") narazen vložijo. Pri tej razdalji se lahko na 1 kvadratni meter prostora okoli 150 požlatnikov nasadi.

Čez te iz zemlje moleče cepiče napravi se mal greben na ta način, da se tisti za prst vi-soko z zemljo pokrije.

13. Gojitev v trtnici.

Med letom se greda, katera se porabi kot trtnica, večkrat prekoplje in plevela osnaži.

Mesca rožnika se grebeni od cepičev od-pravijo, da se iz tistega morda poganjajoče ko-re-nine skrbno odrežejo.

Odkoreničenje cepičev je treba sploh več-krat ponoviti, dvakratno škropljenje poganjajočih pognankov z mešanico modre galice je neob-hodno potrebno.

Konci vel. srpana se pognanki prikrajšajo, da isti doljni deli, kateri se v prihodnjem letu za rezanje porabijo, dobro izoré in da požlat-nena mesta olesené.

Pred zimo napravi zopet zvišene grebene vrhu cepičev, da jih ovaruješ pred zimskim mrazom.

14. Izkopanje in posajenje požlatnikov.

Spomladi, ko se zemlja dobro osuši in gorni očesi požlatnikov poganjati začno, vzemi po-žlatnike iz trtnice.

Nožne korenine istih se zopet na 5 cm pri-krajšajo, stranske korenine se čisto odstranijo in požlatni izrastki na jedno oko prirežejo. Tudi zamaškina zaveza se odpravi. Odstranjeni za-maški se lahko še enkrat ali dvakrat za zaveze porabijo, poprej jih je pa treba še enkrat v vodi prekuhati, da bolj raztegljivi (vlačni) postanejo.

V vinograd smejo se le taki požlatniki presaditi, kateri so popolnoma zaraščeni in njih požlatnena mesta se ne razcepijo, akopram les malo upogneš.

Slabotne in ranjene požlatnike je treba še enkrat v trtnico položiti, da krepkejši postanejo, ako so pa zadosti dolgi, potem jih lahko še enkrat cepiš. Ako so pa za požlatnjevanje že prekratki, odreži jih na zdrav člen nazaj in presadi jih za potaknence, da se zamorejo pri-hodnje leto na zeleno cepiti.

Ko si izbiranje in pripravljenje požlat-nikov zaključil, presadi jih potem takoj na stalno mesto v vinograd. Presaditev mora se vedno le na jedni in isti strani zaznamovanih mest vršiti in sicer na ta način, da glava mlade trte iz zemlje preveliko ne moli, in mora biti za prst visoko z zemljo pokrita, da se cepič ne posuši.

Če so požlatniki v zemlji zaraščeni, se do požlatnega mesta odgrnejo in obkoreničijo. Taki cepiči postanejo potem odkriti.

Oznanilo.

Dne 7. julija 1895 se bo vršila ob 11. uri predpol- dne zmanjševalna dražba zaradi zidanja nove dvorazredne šole na Kalobji blizu Celja. Stroški so nastavljeni na 10.212 gl. 73 kr. Kdor se udeleži dražbe, mora 10% od tega zneska kot vadil položiti. Prospekti in pogoji se lahko uvidijo pri šolskem vodstvu na Kolobji.
Kr. šol. svet v Kalobji, 13. junija 1895.

Načelnik.

Na prodaj je posestvo

v Doliču pri sv. Florijanu ob veliki cesti pol ure od novo projektirane železnice Velenje—Sp. Dravberg. Ugajalo bi posebno kakemu trgovcu, oštirju ali rokodelcu. Rede se lahko dve kravi. Plačilni pogoji lahki. Več se zve v šol. (105) 1—1

Zahvala

slavni zavarovalni banki „Slaviji“ v Pragi.

Podpisani sem bil zavaroval svoje poslopje pri banki „Slaviji“. Ker mi je požar vsled strele uničil vse gospodarsko poslopje in mi je banka škodo tako hitro in pošteno po svojem zastopniku g. J. Bokalič-u v Pil- štanju izplačala, in mi ni niti krajcarja utrgala, štejem si toraj za dolžnost se nji tukaj v „Domovini“ očitno zahvaliti, in njo vsakemu, kot domačo zavaroval- nico zelo priporočati.

Občinski urad Loke, 16. junija 1895
Jož. Jazbinšek, Pušnik Franc.
obč. predst. (106) 1—1

Gospodarskega opravnika

sprejme v službo podpisano vodstvo. Kdor ni kako nižjo kmetijsko šolo z dobrim uspehom dovršil, naj se ne oglasa. Nekdanji učenci deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu, ali sedanje vinarske, sadjarske in polje- delske šole na Grmu imajo prednost.

Letna mezda znaša 360 gl. namestek za kurjavo 20 gl. Prosto je stanovanje, prosta svečava (petrolej) in užitek majhnega zelenjadnega vrta. Nastop službe dne 1. avgusta t. l. Prošnja poslata je do 15. julija pod- pisanemu vodstvu.

Vodstvo deželne vinarske sadjarske in poljedelske šole na Grmu, dne 24. maja 1895. (99) 3—3

Mladenič

iz dobre hiše, prijazne zunaj- nosti išče službe v tordki posamenterijskega ali manu- fakturnega blaga v mestu. Kje? Pove uredništvo. (94) 3—3

Cementne izdelke

kakor: ploče za tlak cerkev, hodnikov, podstenj i. d. v raznih oblikah in barvah, stopnice, podboje za duri in okna, korita (kopanje) za hleve, cementne cevi vsake velikosti, predstave za studence, podstavke za na- grobne križe, mejnike in vse drugo po dani meri in na- črtu izdeluje

Jos. Mursa.

na Krapji pri Ljutomeru

in zaradi ugodnejše železniške zveze s spod. Štajerjem, tudi v Središči na D. Ceniki zastoj. Prezame tlakanje, betoniranje, kanaliziranje i. t. d. ceno in z jamstvom za trpežnost. (88) 5—5

Dobro vino

belo ali rudeče, po gl. 15.50, 17.— in 19.— po 100 litrov na tukajšni kolodvor stavljen, prodaja v množini nad 50 litrov, ter se za obila naročila topla priporoča

Kranjska vinarna v Ljubljani,
5—2 Slonove ulice št. 12. (102)

Posebnost: Kranjsko laneno olje in laneno-oljnati firnež. Prodaja na debelo in drobno.

rva kranjska tovarna oljnatih barv, laka, firneža in kleja

Adolf Hauptmanna

v Ljubljani

razpošilja na zahtevanje brezplačno in franko svoj ilustrovani cenilnik

oljnatih barv, firnežev, lakov, suhih, kemi- nih, prstenih in mineralnih barv, düssel- dorfskih oljnatih in akvarelnih barv za umetnike, barv za fotografe, emajl-, majolika- in lazurnih barv, potrebnih za oljnato in akvarelno slikanje, čopičev, tint, kakor tudi še mnogo drugih predmetov za obrtni- šole in domačo rabo. (26) 10—10

Posebnost: Kranjsko laneno olje in laneno-oljnati firnež. Prodaja na debelo in drobno.

Vsem rediteljem kratkočasnih izletov, ljudskih in šolskih veselje i. t. d. priporočamo najgorkeje v naši zalogi izišli

Zabavnik

Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. — Cena 70 kr.

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Glavni trg, 10

Izvrstna zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, riža, finega olja, južnega sadja, masla, svinjske masti, ruma, čaja, vina v butilkah, sremske slivovke, kranjskega brinovca, itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska mineralna voda
itd. (21) 20-16

Franc Čuden

urar

v Ljubljani

Glavni trg št. 25

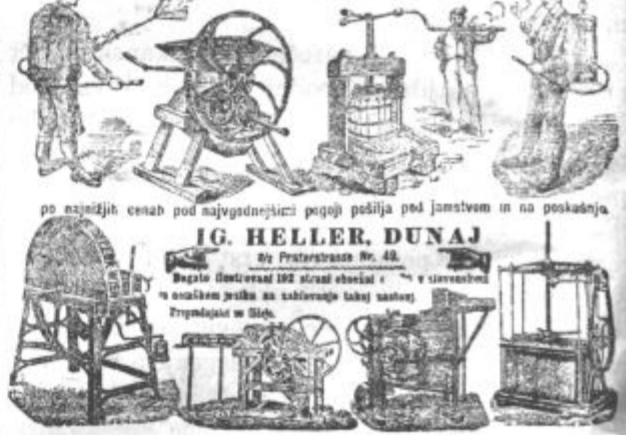
priporoča

slav. občinstvu in posebno prečast. duhovščini, svojo bogato, največjo zalogo švicarskih žepnih ur, po najnižjih cenah, zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur z nihalom (Pendeluhr), budilnic, ve- rižic vsake vrste, prsta- nov, uhanov in vseh v njegovo stroko spadajočih stvari.

Popravila naredim dobro, hitro, natančno in ceno. Poštna naročila izvršujejo se precej. Novi ceniki po pošti in brezplačno. V cenikih je natančneje popisano, koliko časa jamčim (garantiram) za katero stvar in kako za- menjavam. (74) 10—8

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poslađnja
IG. HELLER, DUNAJ
By Praterstrasse Nr. 48.
Bogato dimenzional 102 strojev običaj i v strovarstvu
vsega vrste za kmetijske in druge potrebe
Priloge in slik.

(48) 20—9

Najcenejša, najboljša škropilnica „Candee“

katere ne presega nobena druga glede ugodne sestave.

Glavna zaloga za Kranjsko, Štajersko in Koroško pri

Fran Seidl-u v Novem Mestu.

Cena škropilnice s cevjo in tremi sikalnicami 9 gl., lesena brenta posebej 80 kr. (96) 3—2

Zacherlin

deluje čudovito! Mori — kakor nobeno drugo sredstvo — vsakovrstne žuželke, za to tudi po celem svetu kot jedino enake vrste slavno in priznано. — Njegova zna- menja so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Celje:	Traun in Stiger	Planina:	R. Grossler
	Alojzij Walland		Lud. Schescherko
	Viktor Wogg		F. Wambrechtsteiner
	Fran Janesch	Gornji/grad:	Jakob Božič
	Milan Hočevar	Poliča:	Ferd. Ivanus
	Ferdinand Pellé		A. P. Krausdorfer
	Josip Matič		Anton Schweiß
	Anton Ferjan	Pristova:	And. Suppanz
	Friderik Jakovitsch	Brežice:	Fran Mathes
	L. Leo Hannak		Varlec & Umek
	Karol Gela, lekarna	Raihenburg:	L. Rainhofen
	Fran Zangger	Zalec:	Adalb. Globočnik
Vranksko:	Ivan Fanger	St. Jurij:	Fran Kartin
Konjice:	Jurij Michay		J. F. Schescherko
Vojnik:	Fr. Zottl	St. Lovrenc:	Eljza Turin
Hrastnik:	Alojzija Banerheim	Smarje:	Josip Wagner
	Konsumno društvo	St. Paul:	Norbert Zanier
	Josip Wok	Trbovlje:	Konsumno društvo
Mozirje:	Leopold Vukič		J. M. Krammer
Ljubno:	Fr. H. Petek		Fran Pollak
Sevnica:	A. Fabiani		Rob. Stenowitz
	S. F. Schalk	Vitanje:	Anton Jaklin
	Ludovik Smole	Velenje:	Karl Tischler
	Zwenkel & Cmp.		

Najboljše za stenice, bolhe, kuhinjske golazni, mole, ži- vinske parasite in dr.